

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

2024 YILI BÜTÇE SUNUŞ KONUŞMASI

(TBMM Genel Kurulu)

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

17 Aralık 2023

Kitapçığın dijital kopyasını
QR Kodu okutarak görüntüleyebilirsiniz.

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

2024 YILI BÜTÇE SUNUŞ KONUŞMASI

(TBMM Genel Kurulu)

**Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı**

17 Aralık 2023

OKUNAN METİN GEÇERLİDİR.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve Üniversitelerin 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifleri ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tekliflerini sunmak, 2022 Yılı Sayıştay Raporları üzerinde değerlendirme yaparak Bakanlık faaliyetlerimiz ile gelecek hedeflerimiz hakkında bilgi arz etmek üzere huzurlarınızda bulunmaktayım.

Bu vesile ile Genel Kurulumuzun Sayın Başkan ve üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Bakanlık faaliyetlerimiz hakkında bilgi vermeden önce hâlen 100. yılını kutlamakta olduğumuz Cumhuriyetimizin 100 yıllık birikimi ile önümüzdeki yüzyıllarda cumhuriyete sahip çıkacak ve koruyacak nesiller yetiştirme sürecindeki çalışmalarımıza verdiğiniz destekler için öncelikle teşekkür eder, şükranlarımı sunarım.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Millî Eğitim Bakanlığı olarak önümüzdeki beş yıllık dönemde yapacağımız çalışmaların temel dayanağı olan ve üst politika belgesi niteliğindeki Orta Vadeli Programın (2024-2026), 12. Kalkınma Planının (2024-2028) ve 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programının Resmî Gazete’de yayımlandığı malumlarıdır.

Ben burada, kitabi bilgiler yerine yaptıklarımızı, politika belgeleri esasında toplumumuza taahhüdümüz olan çalışmalarımızı ve bu esnada iş takvimimiz uyarınca kısa, orta ve uzun vadede yapılacak çalışmalara dair bilgiler vermeye çalışacağım.

Ocak ayı itibarıyla uygulamaya konulacak olan Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı (2024-2028) ile gelecek vizyonumuz çok daha somutlaşacak ve kamuoyu ile paylaşılmış olacaktır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Eğitim, gelişen dünyanın inşa ve ihyasında, alfabenin sesli harfleri gibidir. Birey için hak, devlet için bir görev olan eğitim; beşeri hazinenin toplumsal fayda sağlayacak düzeyde geliştirilmesinin, toplumsal kalkınmanın ve nihayetinde ülkemizin bölgesinde lider ve öncü ülke olma misyonunun gerçekleşmesinin yegâne şartıdır.

Büyük Türkiye'nin gelecek iddiasının düşünce platformundan çıkıp uygulamada başarılı neticeler vermesi için vazgeçilmez, ertelenemez ve en kritik ödevimiz eğitim çağındaki nüfusun niteliğini artırmaktır. Buradan muradımız her bir öğrencimizin; millî ve manevi hasletlerimizle, tarihsel ve kültürel değerlerimizle mücehhez, sorumluluk sahibi olarak yetiştirilmelerini sağlamaktır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın da ifade ettiği gibi eğitim ile hem kalkınma hem de millî birlik ve beraberliğin sağlanması arasında çok güçlü bir bağ bulunmaktadır. Bireylerin eğitim seviyesi arttıkça ülkemizin siyasi, sosyal ve ekonomik gelişimi de aynı oranda artmaktadır. Güçlü, donanımlı ve vizyon sahibi eğitim kurumları olan ülkelerde refah da artmaktadır. Eğitim sistemi refahı artırmanın yanında millet olma bilincini ve bir arada yaşama kültürünü de bireylere kazandırmalıdır. Bizim çalışmalarımızın felsefi temelini bu yaklaşım oluşturmaktadır.

Bireyin kendisine, ailesine, çevresine ve yaşadığı topluma uyumu; iyi bir insan ve iyi bir vatandaş olması ancak nitelikli bir eğitim ile mümkün olabilir. Bu bakımdan, eğitim ve öğretimdeki her olumlu gelişme bir milletin varlığının devamlılığı, kalkınması, güçlenmesi ve müreffeh yarınlara ulaşmasında kritik öneme sahiptir.

Eğitimin Türkiye Yüzyılı'nı muştulayan bu dönemde bir yandan okul ve kurumlarımızın şartlarının eğitim ve öğretime uygunluğunu sağlayarak bir yandan da eğitimin niteliğini artırarak çocuklarımızın gelişimi için ülkemizin her sathında şuurla çalışıyoruz.

Türkiye Yüzyılı'nda eğitim sistemimizi, kendini tanımanın, geliştirmenin ve iyi insan olmanın şartlarını içeren bir inşa süreci olarak yapılandırma kararlılığımızdır. Bakanlık olarak, tarihsel sorumluluklarımız ve kendi medeniyet değerlerimiz ekseninde dünyayı Türkçe okuyup doğru yorumlama kapasitesine sahip güçlü bireylerin kültür, sanat, spor ve teknoloji odaklı gelişmelerine dayanan yeni bir anlayışı hâkim kılmak için işe koyulduk. Bu yeni eğitim öğretim sistematığının pratiğe dökülmesinin, maarif çağı olarak tecelli edeceğine inandığımız Türkiye Yüzyılı idealinin gerçekleşmesi için çok önemli olduğuna inanıyoruz.

AK Parti hükûmetleri döneminde felsefi temelleri oluşan ve büyük oranda tamamlanan bu altyapı üzerine kendi sistemimizi inşa etmenin, kendi özgün modelimizi yapılandırmanın vakti gelmiştir. Bizim modelimiz, hem insani varoluşumuzun evrensel doğasına uygun ve onu geliştiren bir felsefe üzerine kendisini konumlandırarak hem de ait olduğumuz tarihin, geleneğin ve medeniyetin temel karakteristiğini taşıyan millî bir içerikle tekemmül edecektir.

Bu inançla, okul öncesi eğitimden başlayarak eğitim ve öğretimin her kademesinde bütün bireylerin nitelikli eğitime eriştiği bir sistemi kurma tasavvurumuz var. Bütün çalışmalarımızı bu hedefe uygun olarak planladık, eğitim politikalarımızı bu doğrultuda belirledik.

Gündem eğitim olunca aynı dili kullandığımızdan ve de aynı duyguları paylaştığımızdan hiç şüphem yok.

Bu arada, hepimizi ortak paydada buluşturan eğitime önem veren, katkı sağlayan ve eğitimi daha üst seviyeye çıkarma adına yapıcı eleştirilerini sunan, Komisyon sürecinde önerileriyle bizi zenginleştiren ve soru önermeleri ile bazı konulara dikkatlerimizi çeken ya da yoğunlaşmamızı sağlayan tüm milletvekillerine teşekkür ediyorum. Sorunsuz bir sistem yoktur, elbette eğitim sistemimizin de az da olsa iyileştirmeye açık alanları vardır. Hiç şüphem yok ki, bugün dünden iyi durumdayız, yarınlarımız da bugünden iyi olacaktır. Dün ve bugün olduğu gibi Hükûmetimizin desteği, milletimizin katkısı ve bizim çabalarımızla toplumumuzun beklentilerine uygun çalışmaları gerçekleştireceğimizden kimsenin endişesi olmasın.

Hepimiz biliyoruz ki, eğitimde oluşacak zafiyetler başka alanlardaki üstünlüklerle telafi edilemez. Bu yüzden eğitimin inşa ve ihyasını bir kurumdan ve sadece o kurumun yöneticilerinden beklemek çok adil bir yaklaşım olmasa gerek. Bu itibarla, ülkemizin nimetlerini paylaştığımız gibi eğitim sürecini de toplumun tüm katmanlarının dâhil olduğu bir eğitim seferberliği vizyonu ile yürütmenin ortak mesuliyetimiz olduğuna inanıyorum. Bu vizyon çerçevesinde yükümüzü paylaşmak isteyen başta siyasetçilerimiz olmak üzere velilerimizi, hayırseverlerimizi, belediyelerimizi, sivil toplum kuruluşlarını ve tüm vatandaşlarımızı geleceğimizin teminatı olan evlatlarımızın geleceğini kuşatacak bu hikâyenin bir parçası olmaya ve katkı sunmaya davet ediyorum.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Ülkemiz bugün 19 milyonun üzerinde öğrencisi, 1 milyonun üzerinde öğretmeni, 74 binin üzerinde eğitim kurumuyla yaklaşık 21 milyonluk kitleyi, dolaylı olarak Türkiye'nin tamamını etkileyen bir eğitim sistemine sahiptir. Keza, yaklaşık olarak ülkemizdeki her 4 kişiden birinin öğrenci, her 71 kişiden birinin de öğretmen olması, daha açıkçası 86 milyonun tamamının gözünün üzerimizde olması görevimizin önemini ve sorumluluk alanımızın genişliğini ortaya koymaktadır.

AK Parti hükümetleri döneminde hazırlanan bütçelerin hemen hepsinde en büyük payın Bakanlığımıza ayrılmasını sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza ve TBMM üyelerine şükranlarımı sunuyorum. 2002'de Millî Eğitim Bakanlığı, merkezi yönetim bütçesinden en büyük payı alan 4. kurum iken 2024 yılında en büyük payı alan kurum olmuştur. Bu yıllar karşılaştırıldığında eğitim bütçesinin merkezi yönetim bütçesi içerisindeki payı %10,64'ten %14,61'e yükselmiştir. Bu imkânlar ile eğitimin alt yapısı, fiziki şartları ve teknolojik donanımı önemli ölçüde tamamlanmış durumdadır.

Eğitimi insan için bir seçenek değil, bir mecburiyet olarak gören hükümetlerimiz döneminde yapılan çalışmalar neticesinde eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranları artırılmış, derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azaltılmıştır.

Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için şartlı eğitim yardımından, pansiyon kapasitesinin ve bursların artırılmasına, taşıma yoluyla eğitime erişim hizmetinden ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynaklara kadar çok kapsamlı sosyal yardım politikaları kararlı bir şekilde uygulanmıştır.

2002-2003 eğitim öğretim yılında 43 bin 696 okulda, 540.433 öğretim ile 13 milyon 675 bin 285 öğrenci eğitim almıştır. 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında ise resmî ve özel 18 bin 877 okul öncesi, 25 bin 170 ilkokul, 17 bin 999 ortaokul ve 12 bin 494 lise ile toplam 74 bin 540 okulumuzda 1 milyon 194 bin 794 öğretim ve 19 milyon 84 bin 565 öğrencimiz ile eğitim ve öğretime devam edilmektedir.

Ülkemizde, eğitim sisteminde yaşanan dönüşüm her zaman kalite odaklı olmuştur. Ülkemizin eğitim sisteminde gerçekleştirdiği somut iyileştirmeler uluslararası kuruluşların değerlendirmelerinde de kendine yer bulmuştur. Uluslararası izleme çalışmalarının sonuçları, öğrenci sayısında görülen büyük artışa rağmen eğitimde kalite odağından hiç uzaklaşmadığını göstermektedir. Bunun doğal bir sonucu olarak OECD tarafından yapılan değerlendirmelerde, Türkiye'nin PISA ve TIMSS performansında artış olduğu belirtilmektedir.

OECD, 5 Aralık 2023 tarihinde 2022 yılında uygulanan sınav sonuçlarını değerlendiren Raporunu yayınladı. Attığımız adımların karşılıklarını gördüğümüz bu değerlendirme raporunda, arzu ettiğimiz noktada olmadığımızı kabul ediyoruz. Ama herkesin şunu görmesini istiyoruz, bu Rapor istikrarlı bir biçimde eğitim öğretim süreçlerinde fiziki kapasite ve nitelik açısından iyileşme sürecinin sürdüğünü gösteriyor. Fiziki kapasite açısından Rapor'da, "PISA'da fiziki ve sosyal öğrenme ortamları açısından Türkiye'nin OECD ortalamasının üstüne çıktığı ifadesine yer verilmiştir. Kalite süreçleri açısından ise Rapor'da şu cümlelerin altı çiziliyor: 1. "10 yıldan uzun bir süre boyunca çoğu alanda iyileştirme gösteren az sayıda ülkeden biri". 2. "Türkiye OECD ülkeleriyle arasındaki farkı hızlıca azaltıyor". 3. "son 20 yılda Türkiye, matematik ve fen alanlarında istikrarlı şekilde ilerleme sağlayan dört ülkeden biridir".

Ayrıca Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) 2022 İnsani Gelişme Raporu'na göre de Türkiye, insani gelişme endeksinde yer alan 191 ülke arasında 48. sıraya yerleşerek, endeks sıralamasındaki en yüksek kategori olan "çok yüksek insani gelişme" kategorisinde üst üste üçüncü kez yer almıştır.

Sorumluluk aldığımız günden bu yana ülkemizin Türkiye Yüzyılı hedeflerine ulaşması için eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, öğretmenlerimizin mesleki ve kişisel gelişimlerine imkân sunulması, süreç odaklı ölçme ve değerlendirme mekanizmasının geliştirilmesi, öğretim programlarının çağın ihtiyaçlarına cevap verecek ve geleneksel kültürümüzü ihtiva edecek şekilde güncellenmesi ve mesleki eğitimin güçlendirilmesine odaklandık. Bu kapsamda çalışmalar başlatılmış olup hâlen devam edilmektedir.

Eğitimi devletin temel fonksiyonlarından biri ve anayasal bir hak olarak kabul eden Hükûmetimizin desteği ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda da en büyük pay eğitime ayrıldı. Bu kapsamda toplumun tüm kesimlerini içine alan örgün ve yaygın eğitim hizmetlerini yürütebilmemiz için Bakanlığımız, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Üniversiteler ve diğer Bakanlıklara ayrılan kaynaklarla birlikte eğitim bütçemiz, 1 trilyon 619 milyar 907 milyon 408 bin TL olarak belirlenmiştir. Bu rakam 2024 yılı merkezi yönetim bütçesinin yüzde 14,6'sını oluşturmaktadır. Ayrıca 2002 yılında 4 milyar 955 milyon Dolar olan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi, 2023 yılında 16 milyar 215 milyon Dolara, 2024 yılında ise 38 milyar 294 milyon Dolara çıkarılmıştır.

Bu bütçe ile 2024 yılında atacağımız adımlarla eğitim sistemimiz, öğrencilerin şahsiyet gelişimini önceleyerek bir taraftan millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen güçlü ve sağlıklı bir benlik bilincine sahip nesiller yetiştirirken diğer taraftan da gençlerimizin dünya ile rekabet edebilir hâle getirilmelerine çalışılacaktır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Türkiye 20 yıl, 10 yıl hatta 1 yıl öncesinin şartlarında değil. Düne göre sorunların yapısı, ihtiyaçlar değişti; öncelikler ve idealler de tabii olarak değişmiş durumda. Hayata dair her alanda köklü değişimler yaşanırken eğitim yöntemlerinin, eğitim araçlarının ve müfredatın aynı kalması elbette düşünülemez. Buradan hareketle AK Parti hükümetlerinde eğitimin nitelik ve nicelik olarak iyileştirilmesinin yanında eğitim sisteminin demokratikleşmesi için de büyük bir mücadele verilmiştir.

Bu kapsamda imam hatip okullarının orta kısımlarının açılmasından meslek liselerine uygulanan katsayı engelinin kaldırılmasına, başörtüsü yasağının kaldırılmasından öğretim programlarının millî, manevi, ahlaki ve toplumsal değerleri ele alacak şekilde güncellenmesine kadar birçok alanda eğitim sisteminin demokratikleşmesi amacıyla adımlar attık.

28 Şubat döneminde yükseköğretim kurumlarında yaşanan utanç verici sahneler hâlâ hafızamızdan silinmemiştir, zira unutulacak gibi de değildir. Okulu ile inanç değerleri arasında tercihe zorlanan, başörtüsünden dolayı ikna odalarına alınan kızlarımızın yaşadığı zulüm unutulamaz. Ancak, hayata geçirdiğimiz reformlarla statüko bekçiliği olarak görülen bu direnç kırılmış, o utanç manzaraları tarih olmuştur.

İleri demokrasi ve özgürlük alanlarının genişletilmesi projeksiyonu ile temel insan hak ve hürriyetlerinin kullanımını bir ayrıcalık olmaktan çıkararak hamlelerimizden üniversitelerimizin de istifade etmesini sağlayarak bu kurumlarımızın asıl varlık sebeplerinin önündeki tüm engelleri kaldırdık. Böylece eğitimdeki yasağcı ve müdahaleci zihniyete son vererek öğrenci ve velilerin kendi talepleri ve istekleri doğrultusunda tercih yapmalarının önünü açtık.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Göreve başladığımız günden itibaren düzenli olarak organize ettiğimiz Öğretmenler Odası programlarından aldığımız geri dönütler neticesinde 2023-2024 eğitim öğretim yılına başlamadan alınması gereken tedbirleri içeren Genelgemizi 81 il millî eğitim müdürlüğüne göndermiştik. Genelge doğrultusunda okullarımızda hayata geçirilen uygulamalardan kısaca bahsetmek istiyorum.

Yakın gelecekte çağın ciddi bir sorunu ve önemli bir risk olarak değerlendirilen dijital bağımlılıkla mücadele için öğrencilerin okul içinde ve sınıflarda derslerini aksatacak şekilde cep telefonu kullanmamaları, bu türden cihazlarla sınıflara girmemeleri ve okul dışında dijital ortamlarda zaman geçirmelerine sebebiyet verecek durumlardan koruma adına tedbirler alınmasını sağladık ve hâlen bu meseleleri ciddiyetle takip ediyoruz. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde değişiklik yaparak okullarda cep telefonlarının eğitim öğretimi aksatacak şekilde kullanımını engelleyecek önlemleri aldık.

Obezite ve dijital bağımlılıkla mücadele ve okul bahçelerinin yeniden geleneksel çocuk oyunlarımızın oynandığı alanlara dönüştürülmesi amacıyla tedbirler aldık. Okul bahçelerini bu çerçevede revize ediyoruz. Okul yöneticilerimize bu konuda yapılması gerekenlere ilişkin çerçeveler oluşturduk, Anadolu kültürünü yansıtan geleneksel oyunlarımızı dijital ortamda bir araya getirerek çocuklarımızın ve öğretmenlerimizin kullanımına sunduk.

Eğitim ve öğretimin aksamaması ve kesintiye uğramaması için ve ayrıca velilerin okul ziyaretleri ve öğretmenlerle görüşmelerinin daha nitelikli ve düzenli olması için ziyaretlerin bir zaman çizelgesi dâhilinde yapılması planlanmıştır. Bunun bir kültüre dönüşmesini önemsiyoruz. Bunun doğal sonuçlarından bir tanesinin öğretmene yönelik şiddeti ortadan kaldırmak ve akran zorbalığı ile mücadele etmek olduğunu öngörerek bu adımı attık.

Okullarımızda art arda iki gün özürsüz devamsızlık yapan öğrencinin durumu posta, e-posta veya diğer iletişim araçlarıyla velisine bildirilmekte, veli okula davet edilerek öğrencinin durumu hakkında bilgilendirme yapılmaktadır. Bu yolla varsa özür belgesini okul yönetimine teslim etmesini sağlıyoruz. Devamsızlık süresi özürsüz 10 günü, toplam 30 günü aşan öğrencileri ise ders puanları ne olursa olsun başarısız sayıyor ve durumlarını yazılı olarak velilerine bildiriyoruz.

Derslerinde yeterli performansı gösteremeyen öğrencilerin akademik birikimlerinin olumsuz etkilenmemesi için sınıf tekrarına kalması uygulamasını getirdik.

Geçtiğimiz yıllarda yaşadığımız COVID-19 pandemisinin yarattığı ve bir kültüre dönüşme eğiliminde olan açık öğretim okulları ile ilgili tedbirler aldık. Sizlerin gayet iyi bildiği gibi pandemi koşullarında örgün öğretim dışına çıkma eğilimi çok yoğunlaşmıştı. 2023-2024 eğitim ve öğretim yılı 1. döneminde açık öğretim okullarında 192.240 ilk kez kayıt, 817.669 kayıt yenileme olmak üzere toplam 1.009.909 öğrenci kayıt işlemi yapılmıştır. Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikle öğrencilerimizin örgün eğitime devam oranlarını artırmak amacıyla açık öğretim okullarına geçişleri zorunlu hâller dışında kısıtladık. Düzenleme sonucunda 2022-2023 eğitim öğretim yılında örgün ortaöğretim kurumlarından açık öğretim lisesine geçiş yapan öğrenci sayısı 437.169 iken 2023-2024 eğitim öğretim yılı 1. döneminde 55.020 olmuştur. Böylece küresel ölçekte yaşanan pandemi ile birlikte mecrasının dışına çıkan açık öğretim okullarını asli fonksiyonuna dönüştürdük.

Çocuklarımız arasında okuma bilincini artırmak, kendilerini rahat ifade edebilmelerini sağlamak ve anadil kullanma becerilerini geliştirmek amacıyla da bir dizi tedbirler aldık. Anadil kullanma becerilerini yeterince geliştiremeyen çocuklarımızın yabancı dil dâhil tüm öğrenme becerilerinin sağlıklı yürümediği önermesinden hareketle ilkokullarda ve ortaokullarda Türkçe dersi ile liselerimizde Türk dili ve edebiyatı derslerinde çocuklarımızın günlük hayatta kendilerini ifade edebilmeleri, Türkçe'yi doğru kullanmaları ve Türkçe eğitiminin daha nitelikli hâle getirilmesi için test yerine klasik yazılı sınavlar ile dinleme ve konuşma sınavlarının yapılmasına yönelik tedbirler aldık, ortaokullarda geçme notunu bu kapsamda yükselttik. Bu duyarlılıkla, öğrencilerimizin Türkçe'yi 4 temel dil becerileri kapsamında güzel kullanma yeteneklerinin artması, okuduğunu anlayan, yazabilen ve üzerinde analiz-sentez yapabilen bireyler olarak yetişmesi için ana dil becerilerinin geliştirilmesi noktasında ilkesel olarak aldığımız kararları yeni çalışmalarımızla daha da güçlendiriyoruz. Yaptığımız ve yapacağımız çalışmalarla öğrencilerimizin; ahlaki, insani, millî, manevi ve kültürel değerleri içeren, Türkçe'nin doğru ve güzel kullanımını destekleyen, kolay erişilir ve ilgi çekici öğrenme kaynaklarına olan ihtiyacı giderecek, teknolojik gelişmelerin ve dijitalleşmenin hayatımızın her alanını etkilediği bu hızlı akan çağda, dilimizi tüm özgünlüğüyle muhafaza edecek ve Türkçe'mizin zenginliklerinin herkes tarafından daha derinlemesine keşfedilmesine imkân sağlayacağız.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Eğitimi, insan yetiştirmek, maarif davası ve medeniyet inşa etme mesuliyeti olarak telakki ediyoruz. Bu bağlamda, öğrencileri bu sürecin aktif bir öznesi olarak konumlandıran ve yarınlarını bu anlayışla organize edenler başarılı olacaktır. Zira günümüzdeki ekonomik, toplumsal ve teknolojik gelişmeler öğrenci merkezli anlayıştan bir adım daha öteye gitmeyi zorunlu kılmakta ve öğrenci tarafından yönlendirilen bir öğrenme sürecini ön plana çıkarmaktadır. Öğrencilerimizin sağlıklı bir öğrenme ortamına kavuşabilmesi açısından akademik derslerinin yanında kendilerini yetenek ve becerileri doğrultusunda geliştirebilmeleri açısından seçmeli dersler havuzunu yeniden düzenledik.

Bu doğrultuda ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde uygulanmakta olan haftalık ders çizelgelerinde yer alan seçmeli dersler bölümünü; öğrencilerimizin gerekli akademik becerileri edinmelerinin yanında yetenekleri doğrultusunda da yetiştirilmelerinin sağlanması, ilgi ve ihtiyaç duydukları alanlarda gelişimlerine zemin hazırlanması; millî, manevi, ahlaki ve insani değerlerimizin kazandırılması amacıyla 2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere güncelledik. Çağın ve bireyin ihtiyaçlarını ve gelişen teknolojiyi göz önünde bulundurarak hem ilköğretim hem de ortaöğretim seviyesinde seçmeli ders grubunu bir bütün olacak şekilde “İnsan, Toplum ve Bilim”, “Din, Ahlak ve Değer” ile “Kültür, Sanat ve Spor” olmak üzere üç başlıkta güncelledik.

2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren ortaokul kademesinde okutulmak üzere ilköğretim seviyesinde “oyun ve oyun etkinlikleri”, “matematik ve bilim uygulamaları”, “robotik kodlama”, “yapay zekâ uygulamaları” ve “geleneksel sanatlar” gibi 16 adet seçmeli dersi, ortaöğretim seviyesinde de “bilişim teknolojileri ve yazılım”, “sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği”, “temel hukuk bilgisi”, “Türk düşünce tarihi”, “metin tahlilleri” gibi 18 adet seçmeli dersi öğrencilerimizin tercihine sunduk. Ayrıca “Sosyal Sorumluluk Programı” ile sosyal sorumluluk ve toplum hizmeti anlayışının geliştirilmesini hedefledik. Bu kapsamda tüm öğrencilerimizin ortaöğretim süresi boyunca en az 40 saatlik sosyal sorumluluk programı çalışmalarını yerine getirmeleri sağlanacaktır. Yeni geliştirilen 16 seçmeli ders ile birlikte ortaokul düzeyinde sunulan

toplam 30 seçmeli dersin öğretim programı K-12 Beceriler Çerçevesi Türkiye Bütüncül Modeli doğrultusunda yeniden tasarlanmıştır.

Yabancı dil eğitiminde ise bütün akademik çalışmaların işaret ettiği üzere önce ana dilin sağlıklı öğretildiği bir sistemi uygulamaya geçiriyoruz. Çoklu Yabancı Dil Eğitim Modeli doğrultusunda yabancı dil ders saatini artırdığımız ve ikinci yabancı dil eğitimini başlattığımız pilot çalışmamızı uygulamaya koyduk. 2017-2018 eğitim öğretim yılında Yabancı Dil Ağırlıklı Eğitim Uygulamasına başlanmış ve halen uygulamaya devam eden okullarımız mevcuttur. Uygulamaya katılan 5. Sınıf öğrencilerinin haftalık İngilizce ders saatlerinin artırılmasıyla akademik başarıya ek olarak yabancı dile karşı tutumları da olumlu şekilde etkilenmiştir. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı ilgisini kaybetmemesi, başarısında devamlılığın sağlanması ve ikinci yabancı dile karşı olumlu tutum geliştirmesi için Çoklu Yabancı Dil Eğitim Modeli pilot uygulamasını ortaokul 5.sınıf seviyesinde 26 ilde 32 okulumuzdaki 2.999 öğrencimiz ile sürdürmekteyiz.

Eğitimin niteliğinin artırılması amacına yönelik yaşanan toplumsal gelişmeler, oluşan talepler ve yeni beklentilere bağlı olarak öğrencilerimize çağın gerektirdiği temel yetkinlikleri, fikrî temelleri ve toplumsal değerlerimizi kazandırmak için çalışıyoruz. Bu çerçevede Bakanlık olarak öğretim programlarında köklü bir değişim süreci başlattık. Tüm sınıf düzeylerindeki müfredatımızı çocuklarımıza gereksiz ve düzeylerinin üstünde bir bilgi yüklemesi yapmayacak şekilde sadeleştiriyoruz. Böylelikle öğrencilerin mevcut müfredattaki konuları daha derinlemesine ele almalarını sağlamış olacağız. Ayrıca öğrenmenin anlamlı olabilmesi için soyut olay, olgu ve kavramların mümkün olduğunca günlük hayatla ilişkilendirilmesine imkân sağlayan, öğrenmenin kalıcı olabilmesi için olabildiğince uygulamaya yönlendiren, öğrenilenlerin önceki bilgilerle ve diğer disiplin alanlarıyla ilişkilendirilmesine hizmet eden, bir yapıya kavuşturulması amacıyla öğretim programlarımızı yeniden yapılandırıyoruz. Bu sayede, içeriğin birbirinden kopuk bilgi kompartımanları şeklinde değil, gündelik hayatta olduğu gibi birbiri ile ilişkili bir bağlam bütünlüğü içerisinde öğrencilere kazandırılması sağlanmış olacaktır. Böylece öğrencilerin gerçek hayatta karşılaştıkları problemlerde olduğu gibi olaylara çok boyutlu yaklaşımlarına imkân verecek bir anlayışı mümkün olduğunca hâkim kılmaya çaba sarf ediyoruz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Medeniyetlerin hafızası dildir. Kadim medeniyetimizin nesillere aktarılması ancak ve ancak dilimizin korunması, geliştirilmesi ve güçlenmesiyle sağlanabilir. Eğitimciler olarak hepimizin öncelikli görevi miras aldığımız medeniyetimizi idrak ederek millî kültür şuuruyla dilimize sahip çıkmaktır. Yerli ve millî kültür değerlerimizi evrensel bakış açısıyla harmanlayarak yeniden inşa etmekle memuruz.

Dil, iletişimi sağlayan en temel araçtır. Dolayısıyla eğitim sürecine dâhil olan her çocuğumuzun “okuma, yazma, dinleme, konuşma” yetkinliklerine tam anlamıyla sahip olması iletişimi kitlesel anlamda güçlendirecektir. Çocuklarımızın başarılı olmasını ve akademik, toplumsal, iş ve aile hayatlarında kendilerini başarılı bir biçimde ifade etmelerini istiyorsak bu konudaki en temel eksikliğimiz olan ana dil becerileri gelişimini etkili bir şekilde sağlamamız gerekmektedir.

Bir gerçek var ki, ana dile ne kadar hâkim olunur, zenginliklerinden ne kadar istifade edilirse o ölçüde parlak ve güçlü bir kimlik ve kişiliğe sahip olunmaktadır. Bu doğrultuda, Türk millî kimliğini ve her bir evladımızın kişiliğini güçlü kılmak amacına dönük olarak ana dil kullanımını desteklemek, ana dil kullanımını güçlendirmek temel önceliklerimiz arasında olacaktır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Teknoloji, bilinçli ve kontrollü kullanıldığında çağımızın önemli nimetlerinden birisidir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitimin her aşamasında yaygın bir biçimde kullanılmasıyla birlikte, ders kitaplarında elektronik eğitim içeriklerinin (e-İçerik) etkin bir biçimde kullanımına yönelik çeşitli adımlar attık. Bu kapsamda taslak ders kitaplarının ünite kapakları, ölçme ve değerlendirme bölümleri gibi çeşitli alanlarda elektronik eğitim içeriklerinin verilmesini zorunlu hâle getirdik. Ayrıca, elektronik eğitim içeriklerinin taslak ders kitaplarını zenginleştirmede daha yaygın kullanılmasını sağlamak amacıyla 29 derste farklı sınıf düzeylerinde 2.522 elektronik

eğitim içeriğinin hazırlanmasına yönelik çeşitli e-erik türlerinin ve önerilerinin sunulduğu “Ders Kitapları Elektronik Eğitim İçerikleri Tablosu” hazırladık. 2023-2024 eğitim ğretim yılında okutulmak üzere Bakanlığımız tarafından hazırlanan 603 adet içeriği ğretmen ve öğrencilerimizin yararlanabilmesi için Eğitim Bilişim Ağı’na (EBA) yükledik. Ders kitaplarının yanı sıra öğrencilerimizin yararlanabileceği çeşitli türlerde 217 yardımcı kaynağın incelenmesini tamamlayarak tüm öğrencilerimize ücretsiz olarak ulaştırdık.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Bakanlık olarak, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması noktasında eğitime tam erişimin sağlanması ve eğitim imkânlarından tüm paydaşların eşit faydalanması için destek mekanizmalarının geliştirilmesini ödevimiz olarak kabul ediyoruz. Bu doğrultuda en temel kamu hizmetlerinden olan eğitim hizmetlerinin yaygın ve erişilebilir olması adına sürdürdüğümüz çalışmalarımızdan bazılarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Okul ncesi eğitimden yararlanmak isteyenlere bu imkânı sunmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda nüfusu az olan köy ve benzeri yerleşim yerlerinde okul öncesi eğitime erişimi arttırmak için taşıma merkezi ana sınıfı modelini uyguladık.

şartları elverişsiz hanelerdeki çocukları ev ortamında desteklemek amacıyla içinde 52 farklı materyal bulunan “Benim Oyun Sandığım Seti”ni 2022-2023 eğitim ğretim yılında 13.200 çocuğumuza ulaştırdık. Depremden etkilenen ailelerin okul öncesi eğitim çağındaki çocuklarına destek sağlamak için çeşitli oyuncak, kırtasiye, öz bakım ve hijyen materyalleri içeren setleri çadır kent ve yurtlarda yaşayan 2.400 çocuğa ulaştırdık. 2023-2024 eğitim ğretim yılında ilkokula başlayacak olan çocuklar başta olmak üzere ders yılı içerisinde okula gidemeyen çocuklar için geçtiğimiz temmuz ve ağustos aylarında 55.493 çocuğun katıldığı okul öncesi yaz eğitimi gerçekleştirdik. Bu adımlar okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarının artırılmasına önemli ölçüde katkı sağladı.

Son 20 yılda okullaşma oranlarındaki iyileştirmelerden en çok kız çocuklarımız yararlandı. Tüm eğitim kademelerinde kız çocuklarının eğitime katılımı yakından

takip edildi, en büyük gelişim ise ortaöğretim düzeyinde yaşandı. 2002-2003 eğitim öğretim yılında ortaöğretimde kızların net okullaşma oranı %45,16 iken 2022-2023 eğitim öğretim yılında %91,57'ye yükseldi. Ortaöğretimde okullaşma oranını %100'e ulaştırmak için yakında kapsamlı bir projeye başlatacağız. Bu kapsamda devamsızlık ve erken okul terki konulu bir ulusal strateji belgesi hazırlayacağız.

Özel durumlar hâriç her çocuğun eğitimini örgün eğitim kurumlarında tamamlamasını önemsiyoruz. Bu sebeple, devamsızlık ve erken okul terki riski taşıyan öğrencilerin devam ettiği okullara yönelik kurumsal kapasite geliştirme ve erken okul terkine yönelik farkındalık artırma çalışmalarına devam ediyoruz. Bu kapsamda okullarımızda önleme müdahale ve yönlendirme komisyonları kurduk. Ayrıca görsel sanatlar, müzik, drama/performans sanatları, atölye çalışmaları, telafi/yetiştirme sınıfları ve öğrenciler için mentörlük hizmetleri gibi okul içi ve okul dışı eğitim etkinliklerinden oluşan entegre bir önleme, müdahale ve telafi modeli geliştirilmiş olup ilgili modelin pilotlama çalışmalarını yürütmekteyiz.

Ortaöğretim çağ nüfusunda okullaşmayan tüm gençlerimize tek tek ulaşarak şartlarına uygun eğitim kurumları seçeneklerinden faydalanmalarını sağlıyoruz. Bu kapsamda tüm eğitim kademelerinde okuldan erken ayrılma riski taşıyan öğrencilerin erken tespitini kolaylaştırmak için çoklu veri noktaları kullanan bir erken uyarı sistemi üzerinde çalışıyoruz. Bu tedbirlerle, eğitim çağ nüfusundaki tüm çocuklarımızın eğitimle buluşmalarını sağlamayı ve sürdürülebilir kılmayı amaçlıyoruz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Yapılan çalışmalar ve saha gözlem raporları, okulların sahip oldukları imkânlar ve sunduğu fırsatların öğrencilerin performansı üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir. Okulların öğrenciler üzerindeki bu önemli etkisi, eğitim sistemlerinde okul temelli iyileştirmelere odaklanılmasını beraberinde getirmiştir. Buradan hareketle eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için okullar arası imkân farklılıklarının azaltılmasını önemli çalışma konularımızdan biri olarak görüyoruz. Bu doğrultuda derslik başına düşen öğrenci sayısını azaltmak için eğitim altyapımızı

sürekli güçlendirdik ve 2003 yılından bugüne kadar toplam 363 bin 662 adet yeni dersliğin yapımını tamamlayarak eğitim ve öğretimin hizmetine sunduk. Yapılan yeni dersliklerle her eğitim kademesinde derslik başına düşen öğrenci sayısını ülke genelinde her geçen gün azaltıyoruz. Bütün bu çalışmalar sonrasında derslik başına düşen öğrenci sayısını ilköğretimde 23'e, ortaöğretimde ise 22'ye düşürdük. Böylece büyük bir artış gösteren öğrenci sayısına rağmen eğitim ortamlarını önemli ölçüde iyileştirdik.

Eğitim ortamlarını iyileştirmek, okullar arasındaki imkân farklılıklarını azaltarak fırsat eşitliğini sağlamak için tamamladığımız “Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi”, “Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi” ve “Ortaöğretimde 10.000 Okul Projesi” kapsamındaki okulların tamamının her türlü bakım, onarım, donatım, teknolojik altyapı ve materyal ihtiyaç ve taleplerini karşıladık. Yine bu okullarda görev yapan öğretmenler ve yöneticilerimize mesleki gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla seminerler, velilerimize rehberlik çalışmaları, öğrencilerimize sıfır atık, iklim değişikliği ve çevre, bağımlılıkla mücadele, siber zorbalık, teknolojinin faydalı kullanımı ve diğer güncel konularda mahalli ve merkezî eğitimler gerçekleştirdik. Dolayısıyla bu okullardaki tüm paydaşlarımızı destekleyecek mekanizmalar kurduk, bütüncül bir iyileşme için gerekli zemini hazırladık. Doğa, çevre, sağlıklı beslenme, oyun yoluyla öğrenme, kodlama, dijitalleşme gibi birçok konuda iş birliklerini hayata geçirdik. Erken çocukluk eğitiminde kaliteyi artırmak amacıyla okul öncesi eğitim programını ve tüm eğitim materyallerini Türkiye Yüzyılı vizyonuna yakışır şekilde güncelledik. İklim değişikliği konusunda bilinçli bir toplum oluşturmak için Sürdürülebilir Yaşam İçin Eğitim Projesi'ni ve İklim Değişikliği Eylem Planı'nı hayata geçirdik. 2024 yılında da bu çalışmalara yenilerini eklemeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

6 Şubat depremlerinin tahribatını gidermek için Bakanlık olarak birçok alanda kapsamlı faaliyetler gerçekleştirdik. Yaşanan ilk depremin ardından Kahramanmaraş, Malatya, Adana, Hatay, Osmaniye ve Adıyaman illerine ulaştık ve depremedelerin acil barınma, ısınma vb. ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim yapılarımızdan

kullanılabilir durumda olanları ivedilikle tespit ettik. Her bir yerleşim yerinde diğer kurum ve kuruluşların iş birliğiyle güvenle kullanılacak okul, yurt, pansiyon, öğretmenleri vb. eğitim kurumu binalarımıza depremde vatandaşlarımızı yerleştirdik.

Onarım ihtiyacı oluşan eğitim yapılarımızın tamamının bakım onarım çalışmalarını tamamladık. Bu kapsamda yaklaşık 45.000 dersliğimizi 2023-2024 eğitim öğretim dönemi için kullanılabilir hâle getirdik. Bunlara ilaveten tahkiki gerekli görülen eğitim yapılarının tahkiklerine, tahkik sonrası güçlendirilmesi gereken eğitim yapılarının da güçlendirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Riskli görüldüğü için yıkım ya da tahkik kararı verilen okullarımızın kullanıma açılmayacak olması sebebiyle, bölgede ihtiyaç duyulabilecek eğitim yapılarının hızla yapılabilmesi için farklı türlerde çelik ve modüler eğitim yapısı projeleri geliştirdik. Bölgede kısa vadede gerçekleştirilecek çelik ve modüler eğitim yapıları ile daha uzun vadede gerçekleştirilecek betonarme eğitim yapılarının yatırım planlamasını yaptık. Ayrıca bölgede yapımı planlanan toplu konut alanları özelinde ihtiyaç olabilecek okul tür ve sayılarını belirledik. Bu doğrultuda 11 ilde toplam 22.039 derslik yapılmasını planladık. Bu dersliklerden 2.571'ini 2023-2024 eğitim öğretim döneminde hizmete açtık.

Öğretmenlerimizin barınma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gerçekleştirdiğimiz birebir görüşmeler neticesinde, öğretmenler için ihtiyaç duyulan konteyner sayısı ilçe bazlı olarak tespit edildi ve 11.076 konteyner AFAD ile koordineli bir şekilde illere sevk edilerek hizmete sunuldu.

Ayrıca çocuklarımızın yaşadıkları öğrenme kayıplarını telafi etmek için yaz aylarındakiler de dâhil olmak üzere 20.099 kurs merkezinde 1.881.933 öğrencimizin yararlandığı destekleme kursları açtık, 30.124 öğrencimize burs desteği verdik.

2000 yılından önce yapımı gerçekleştirilen riski yüksek bölgelerde bulunan 18.189 okuldan acil müdahale gerekli 7.201'i için çalışmalarımızı yaptık ve 2.897'si için yıkım, 4.304'ü için güçlendirme kararı aldık. Yıkım kararı oluşturduğumuz okullardan 2.292'sinin yık-yap süreci ile güçlendirme çalışmalarımız devam etmekte olup II. aşama müdahale edilecek 10.988 okulun tespit çalışmalarına devam ediyoruz.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda çalışanlardan oluşan 81 il millî eğitim müdürlüğü bünyesinde toplam 5.000 gönüllü öğretmen/personelden oluşan Bakanlığımız Arama ve Kurtarma Birimi (MEB AKUB), İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile koordineli bir biçimde arama kurtarma çalışmaları sürdürmüştür. Ülkemizin genelinde karşılaşılabileceğimiz afet ve acil durumlar için MEB AKUB ekibimizdeki gönüllü sayısını 20.000'e çıkarmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda 31.181 öğretmene ve 1.837.531 öğrenciye ilk yardım eğitimi verilmiştir.

Deprem bölgesindeki öğrencilerin özel okullara erişimini artırmak için 29 Kasım 2023 tarihinde yayımlanan Tebliğ ile 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki özel okullarda öğrenim gören/görecek öğrenciler için eğitim ve öğretim desteği verilmesini sağladık. Bu kapsamda, belirlenen il ve ilçelerdeki özel okullarda okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kademesinde öğrenim gören toplam 40 bin öğrenci için öğrenci başına 12.800,00 TL ile 18.000,00 TL arasında değişen tutarlarda eğitim ve öğretim desteği, Bakanlığımız tarafından karşılanacaktır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Takdir edileceği üzere, internet bilgiye erişimde öncelikli kaynak hâline gelmiştir. Bu kapsamda öğrencilerimizin daha iyi bir eğitim alması ve öğrenme süreçlerinin teknolojik altyapıyla desteklenmesi için okullarımızı teknolojik olarak donatmaya devam ediyoruz. 2023 yılı sonu itibarıyla etkileşimli tahta kurulmuş derslik sayımız 619 bin 691 adede ulaşacaktır. Böylece ilk, orta ve lise seviyelerindeki okullarımızın tamamına yakınının etkileşimli tahta ihtiyacı karşılanmış olacaktır. Hâlihazırda yaklaşık 190.000 etkileşimli tahtada yüklü olan yerli ve millî işletim sistemiz PARDUS'un, tüm etkileşimli tahtalara yaygınlaştırılması, tahtaların merkezî olarak yönetilmesi ve PARDUS'un etkin kullanımı için öğretmenlerimize eğitim vermeye devam ediyoruz. 21 bin 576 okul içi ağ altyapısı ve 1 milyon 241 bin 940 data ucu tesis edilerek dersliklere kadar geniş bant internet erişimi sağlanmıştır. Okulların internete erişiminde kablolu çözümler ile birlikte uydu ve mobil erişim

teknolojileri de kullanılmaktadır. Ayrıca 2.500 okulumuza bilişim teknolojileri laboratuvarının kurulması ve 1.000 okulumuzda da mevcut bilişim teknoloji laboratuvarının yenilenmesi çalışmalarına devam edilmektedir. Böylelikle öğrenci ve öğretmenlerimizin dijital eğitim teknolojilerini etkin kullanabilmeleri için gerekli donanım, alt yapı, bakım ve işletme desteği sağlanmaktadır.

Son yıllarda yaygınlaşan elektronik sınav uygulamalarını daha geniş bir ağda daha fazla kişiye ulaştırabilmek için çalışma başlattık. Bu kapsamda e-Sınav merkezi sayısını 574'e çıkardık. 2023 yılı sonuna kadar e-Sınav merkezi sayısını 650'ye çıkararak aynı anda 13 bin kişinin bu şekilde sınavlara katılabilesini mümkün kılacağız.

Bakanlığımız ilk kez, okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere dört beceride Türkçe dil yeterliklerini bilgisayar tabanlı değerlendirmek üzere sınav uygulaması geliştirmiştir. Uluslararası sınav uygulamalarının standartlarında hazırlanan uygulamadan elde edilen çıktılar, Türkçe dil eğitiminin daha etkili hâle getirilmesi amacıyla kullanılacaktır. Bu uygulamanın yapılabilmesi için özel hazırlanan e-Sınav salonlarında diğer kurumlarla protokollü sınavlar da yapılmaktadır. e-Sınav salonlarında önümüzdeki yıl açık ortaokul ve lise sınavlarının da yapılabilmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Ayrıca bu yıl denklik seviye tespit sınavları e-Sınav merkezlerinde tüm Türkiye genelinde yapılmaya başlanmıştır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Teknolojinin eğitimde kullanılması ve yaygınlaştırılması politikalarımıza bağlı olarak eğitime erişimi sağlamak ve öğrenmeyi pekiştirmek amacıyla herkesin faydalanabileceği farklı dijital platformlardan hizmet vermeye devam ediyoruz. Bu kapsamda dijital eğitim platformumuz Eğitim Bilişim Ağı (EBA), örgün eğitim sistemimizin dijital platformla bütünleşik bir hâle gelebilmesi için günün ihtiyaçları doğrultusunda sürekli olarak geliştirilmekte ve yeni içerikler ile zenginleştirilmektedir.

Diğer yandan, öğretmenlerimizin mesleki ve kişisel gelişimlerine destek vermek üzere oluşturduğumuz Öğretmen Bilişim Ağı'nda (ÖBA) farklı alanlarda eğitimler sunulmaktadır. Yardımcı kaynaklara ilave olarak öğrencilerimizin bireysel öğrenme

sürecine destek olmak üzere öğrenci ve öğretmenlerimizin birlikte kullandıkları dijital platform Öğrenci/Öğretmen Destek Sistemi'ni (ÖDS) kurduk. Hayat boyu öğrenme kapsamında faaliyetlerini sürdüren halk eğitimi merkezlerindeki kursların dijital ortama aktarılarak tüm vatandaşlarımıza açılabilmesi için ise Halk Eğitimi Merkezleri Bilişim Ağı'nı (HEMBA) oluşturduk. İlkokuldan başlayarak tüm öğrencilerimizin İngilizce öğrenme süreçlerini ve İngilizce iletişim becerilerini desteklemek amacıyla Diyalekt ve Diyalekt Kids Platformu ve Mobil Uygulamasını hayata geçirerek öğrenci ve öğretmenlerimizin kullanımına sunduk.

Bakanlık olarak güçlü bir dijital eğitim ekosistemi kurulmasına yönelik Eğitim Teknolojileri Kuluçka ve İnovasyon Merkezi'ni (ETKİM) hayata geçirdik. Girişimciler, araştırmacılar, eğitimciler, öğrenciler ve destekleyici kuruluşları bir araya getiren ETKİM'de, geleceğimize benim de bir katkı olsun diyen herkesi kapsayan bir etkileşim ortamı sağlayarak, gelecekteki iş birliği faaliyetlerinin ve eğitimi dönüştürecek stratejik teknoloji çözümlerinin tohumlarını attık. Girişimcilerin teknolojik yeteneklerini Bakanlığımızın eğitim alanındaki uzmanlığı ile eşleştiren bir ara yüz görevini üstlenecek ETKİM ile eğitim teknolojileri sektörünü de sahiplenmekte; sektörü yakından takip etmeyi, tanıtmayı ve sektördeki girişimcileri başta Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olmak üzere tüm paydaşlarla iş birliği içinde destekliyoruz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Okullar öğrencilerimiz var olduğu için vardır. Yani öğrenci sistemdeki temel unsur, öznedir. Bakanlığımız eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için ders kitaplarını 21 yıldır öğrencilere ücretsiz olarak vermektedir. Bakanlığımız bu süre içinde yaklaşık 4 milyar ders kitabının dağıtımını gerçekleştirmiştir. 2023-2024 eğitim öğretim yılında da bu kapsamda 171 milyon ders kitabı öğrencilerimize ücretsiz olarak ulaştırılmıştır.

Bakanlık olarak bu kapsamda bir yeni uygulamayı daha başlattık. Öğrenme kayıplarını telafi etmeye destek olmak için yardımcı kaynaklar hazırladık. Bu kapsamda 2023-2024 eğitim öğretim yılı için 8. ve 12. sınıf öğrencilerimize yönelik 21 milyon yardımcı kaynak kitabın öğrencilerimize ücretsiz dağıtımını sağladık.

6 Şubat depremleri nedeniyle 11 ilde 2022-2023 eğitim öğretim yılının 2'nci döneminde oluşan öğrenme kayıplarının giderilmesi amacıyla 2. sınıftan 12. sınıf düzeyine kadar belirlenen kritik kazanımları dikkate alarak hazırladığımız programlar doğrultusunda 1 Ağustos-1 Eylül 2023 tarihleri arasında destekleme ve yetiştirme kursları açtık. Alan uzmanlarınca belirlenen kritik kazanımlara yönelik hazırlanan 29 adet telafi eğitimi yardımcı kaynağını dijital ortamda öğretmen ve öğrencilerimizin hizmetine sunduk ve 11 Eylül-6 Ekim 2023 tarihleri arasında okullarda öğrenme eksikliklerinin giderilmesine yönelik telafi eğitimleri gerçekleştirdik. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile imzaladığımız Afet Bölgesi Eğitim Destek Programı İş Birliği Protokolü kapsamında 2. sınıftan 12. sınıflara kadar istekli öğrenciler için destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında görsel sanatlar, spor, müzik ve bilişim alanlarında da kurslar açtık.

Nüfusu az ve dağınık olan, okulu bulunmayan yerleşim yerlerinde yaşayan ve maddi imkânları yetersiz olan öğrencilerimize pansiyonlarımızda konaklama imkânı vererek eğitime erişimlerini sağlıyoruz. Yatılı öğrencilerimize günlük 3 ana öğün ve 1 ara öğün olmak üzere ücretsiz yemek hizmeti, geri ödemesiz harçlık, giyim, kırtasiye, eşofman ve ayakkabı yardımı yapıyoruz. Ayrıca depremler sebebiyle anne, baba ya da vasisi vefat eden okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine; parasız yatılılığa yerleşip yerleşmediğine bakılmaksızın 2022-2023 eğitim öğretim yılı ile sınırlı olmak kaydıyla eğitim desteği sağladık. Bununla birlikte yatılı bölge okullarını fiziki, sosyal-kültürel ve akademik yönden iyileştirerek günün ihtiyaçlarına uygun hâle getirecek çalışmalara devam ediyoruz.

Bu yıl deprem bölgesindeki illerimizde eğitim gören öğrencilerimize pozitif ayrımcılık yaparak ilk kez burs kontenjanı verdik ve depremlerden etkilenen toplam 30.124 öğrencimize burs imkânı sağladık. Anne ve/veya babası vefat eden 6.925 öğrencimizin tamamını ve Devletimizin koruması altında olan çocuklarımızdan sınava giren 3.871 öğrencimizi burs imkânından faydalandırdık.

2022-2023 eğitim öğretim döneminde Bakanlığımıza bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler ile örgün ve açık ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara yönelik olarak 15.674 kurs merkezinde açtığımız destekleme ve yetiştirme kurslarında 1 milyon 690 bin 722 öğrencimizle eğitim faaliyetleri yürüttük. 2023 yaz döneminde ise 4.425 kurs merkezinde açılan kurslarımızdan 191.211 öğrencimiz faydalanmıştır.

Bununla birlikte öğrencilerimize doğrudan nakdî ve aynı olarak önemli destekler sağlamayı sürdürüyoruz. Bu kapsamda 1 milyon 165 bin öğrencimizin faydalandığı ücretsiz taşınabilir eğitim ve yemek yardım programı için 27 milyar 880 milyon TL, 490 bin özel gereksinimli bireyin faydalanacağı eğitim programları için 31,5 milyar TL, ilköğretim ve ortaöğretimde toplam 370 bin öğrencimizin faydalandığı burs, giyim ve kırtasiye yardımı ve harçlık ödemeleri için 8 milyar 509 milyon TL, pansiyonlarda barınan 255 bin öğrencimize barınma desteği olarak yaklaşık 7 milyar 77 milyon TL, ücretsiz ders kitabı ve yardımcı kaynak kitaplarının baskı ve dağıtımını için 8,4 milyar TL, OSB içinde ve dışında açılan özel mesleki ve teknik Anadolu liselerinde eğitim öğretimin desteklenmesi kapsamında 3 milyar 80 milyon TL, 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışında lisansüstü öğrenim gören 3.201 öğrencimiz için 2 milyar 906 milyon TL kaynak ayrılmıştır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin toplumsal hayatın her alanında var olmaları, eşit eğitim fırsatlarından yararlanmaları için çalışmalarımız artarak devam etmektedir. Bu öğrencilerimizin ihtiyaçlarına uygun şekilde eğitim almaları, eğitimde fırsat eşitliği kapsamında önem teşkil etmektedir. Bu kapsamda 359.710 özel eğitim öğrencimiz kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla akranları ile aynı sınıfta eğitim almaktadır. Özel eğitim anaokulu, özel eğitim uygulama okulları ve özel eğitim meslek okullarında da 62.815 özel eğitim öğrencimiz eğitim almaktadır. Ayrıca hastanelerde 3.610 öğrencimizin ve evlerinde ise 10.980 öğrencimizin eğitime erişimlerini sağlıyoruz.

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin erken yaşta eğitime erişimlerinin sağlanması amacıyla okul öncesi dönemde hizmet sunan 146 özel eğitim anaokulu sayısını 362'ye çıkarılmıştır.

Özel eğitim öğrencilerimizin akranlarıyla bir arada eğitimlerini sürdürmelerini önemsiyoruz. Bu kapsamda kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarının niteliğini artırmaya yönelik Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi kapsamında 5.000 öğretmenimize kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları konusunda eğitim verdik.

Bu arada, özel eğitim öğrencilerimizin eğitim materyali ihtiyaçlarını karşılamak için “Özel Çocuklara Özel Materyaller” projesi kapsamında şu ana kadar yaklaşık 1 milyon öğretim materyalini okullarımıza ulaştırdık. 2024 yılı sonuna kadar 3.000 adet daha öğretim materyali üretilip okullarımıza ulaştırılması planlanmıştır.

Beceri Uygulama Alanları ile özel eğitim uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilerin farklı beceri alanlarında yaparak ve yaşayarak aktif öğrenmelerine destek olmak üzere toplam 365 özel eğitim uygulama okulunda 112 görsel sanatlar, 102 müzik, 290 bahçe ve hayvan bakımı, 123 beden eğitimi ve spor ile 183 duyu ve hareket geliştirme uygulama alanı olmak üzere 810 beceri uygulama alanını okullarımıza kazandırdık.

Ülkemizin farklı bölgelerinde eğitim gören özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimiz için Türkiye genelinde standartları belirlenmiş toplam 637 destek eğitim odası, 216 özel eğitim sınıfı, 292 uygulama evi, 608 meslek edinme atölyesi olmak üzere 1.753 özel eğitim ortamı yaptık. 2024 yılında yeni destek eğitim odası ve yeni özel eğitim kampüsleri kurup beceri uygulama alanları ve meslek atölyelerinin sayısını artıracaktır.

2023 yılı Kasım ayı itibarıyla toplam 3.257 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde görme, işitme, zihinsel, bedensel yetersizliği olan bireyler ile dil ve konuşma bozukluğu, öğrenme güçlüğü, otizm spektrum bozukluğu olan 559.067 özel gereksinimli bireye destek eğitim hizmeti verilmiştir.

Halk eğitimi merkezleri aracılığıyla da özel eğitime ihtiyacı olan bireylere ulaşmaktayız. Bu yolla görme, işitme, konuşma, ortopedik vb. engelleri olan bireyler de kurslarımıza katılabilmektedir. Ayrıca bazı kursları da kişinin engel durumuna göre özel olarak açmaktayız. 2015 yılından bu yana özel eğitime ihtiyacı olan toplam 286.846 kişi kurslarımızdan faydalanmıştır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri

6 Şubat depremlerinden etkilenen illerde öğrenim gören özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişimlerinin sağlanması kapsamında çalışmalar yürüttük. Sağlık sorunları nedeniyle tedavisine hastanede devam edilen öğrencilerin eğitime erişimlerinin sağlanması amacıyla Adana'da 23, Adıyaman'da 4, Diyarbakır'da 16, Gaziantep'te 24, Hatay'da 1, Kahramanmaraş'ta 14, Malatya'da 7, Osmaniye'de 8 ve Şanlıurfa'da 13 olmak üzere toplam 110 hastane sınıfı açılmıştır.

Depremden etkilenen Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Osmaniye'de özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişiminin sağlanması amacıyla özel eğitim destek çadırları/alanları açtık. Özel eğitim destek çadırlarında/alanlarında 70 ilden 684 özel eğitim öğretmeni ile 29 özel eğitim saha koordinatörüne gönüllülük esasıyla görev verilmiştir.

Deprem bölgesindeki özel eğitim okullarının belirlenen standartlara ulaşması amacıyla 10 beceri uygulama alanı ile Adana ve Kahramanmaraş'ta ikişer adet olmak üzere toplam 4 meslek edinme atölyesi kurulmuştur.

Depremden hemen sonra 10 ilde toplam 4.574 rehber öğretmen ile yürütülen psikososyal destek hizmetleri kapsamında; 1 milyon 40 bin 728 öğrenci ve 511 bin 927 veli olmak üzere toplam 1 milyon 552 bin 655 kişiye psikososyal destek hizmeti sunduk. Depremden etkilenen kişilerin fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması, olası travma sonrası stres belirtilerinin olabildiğince azaltılması, kısa ve uzun dönemde daha uyum sağlayıcı bir işlevselliğin ve baş etmenin artırılması amacıyla rehber öğretmenler tarafından öğrenci, öğretmen ve velilere psikolojik ilk yardım programı uyguladık. Ayrıca bölgeden ayrılmak zorunda kalarak diğer illere giden ve Bakanlığımız bünyesindeki kurum ve kuruluşlara yerleştirilen veliler ve öğrencilere yönelik psikososyal destek çalışmalarına da devam ettik. Bu kapsamda 1 milyon 55 bin 891 veli ve öğrenciyle görüşmeler gerçekleştirdik. Psikososyal destek çalışmalarının daha etkin yürütülebilmesi amacıyla depremden doğrudan etkilenen illere 4.267 psikososyal destek kiti gönderilmiştir.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Önemli gördüğümüz bir diğer husus da, Türkiye sathında psikolojik destek mekanizmalarını yaygınlaştırmak ve eğitsel tanılama süreçlerinin iyileştirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda, Türkiye genelinde hizmet veren rehberlik ve araştırma merkezi sayısını 296'ya çıkardık.

Rehberlik ve araştırma merkezlerinin (RAM) fiziki ortamlarının güçlendirilmesi ve iyileştirilmesi amacıyla RAM'larda bulunan test odası, bedensel performans değerlendirme odası, görüşme odası ve veli bekleme salonlarının donatılarının standart hâle getirilmesi çalışmalarını tamamlayarak 113 rehberlik ve araştırma merkezinde bu standartlara uygun fiziki ortamları yeniden düzenledik.

Özel yetenekli bireylerin eğitimi için de çalışmalarımız ayrıca devam etmektedir. 2022 yılında 375 olan bilim ve sanat merkezi (BİLSEM) sayısını 2023 yılında 395'e çıkardık. Aynı dönemde BİLSEM'lerden destek eğitimi alan öğrenci sayısını ise 86 bin 703'ten 104 bin 424'e yükselttik. Özel yetenekli bireylerin mümkün olan en erken dönemde, ihtiyaçlarına uygun eğitim ortamlarında, uygun yöntemler ve araç gereçler kullanılarak desteklenmesi ve var olan kapasitelerini en üst seviyede kullanabilmelerini sağlamak amacıyla "BİLSEM'lerin Altyapısının Güçlendirilmesi Projesi"ni yürütüyoruz. Proje kapsamında 85 adet atölyenin yapımını tamamladık. Bununla birlikte, Cumhurbaşkanlığı Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (2021-2025) kapsamında 40 adet yapay zekâ atölyesinin kurulum çalışmalarını tamamladık.

2024 yılında BİLSEM'lere 100 adet atölye kurmayı planlıyoruz. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılmak üzere e-İçerikler üretmeye devam edeceğiz. Ayrıca öğretmenlere dijital okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi ve e-İçerik hazırlama sürecinde destek sağlanması amacıyla eğitimler düzenleyeceğiz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliğinde yaptığımız değişiklikle özel eğitim okul ve kurumlarında öğrenim gören öğrencilerimiz ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitime ihtiyacı olan kursiyerlerimizin ara ve yaz tatillerinde de eğitim aldıkları kurumlara taşınmasını sağladık. Depremden etkilenen 11 ilimizde evleri hasar gördüğü veya yıkıldığı için çadır kent, konteyner, pansiyon/yurt, kamu kurum ve kuruluşlarına ait sosyal tesisler, oteller vb. alanlarda kalan öğrencilerimizi yönetmelik kapsamına alarak okullara ücretsiz taşıdık.

Bu kapsamda 371.028 öğrencimiz taşıma, 377.594 öğrencimiz de öğle yemeği hizmetinden faydalanmıştır. Ayrıca deprem bölgesinden ayrılarak diğer illerde eğitim öğretimine devam eden öğrencilerimizi de taşıma ve yemek hizmetinden faydalandırdık. Bununla birlikte Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illeri ve Gaziantep ili İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde görev yapan ve konteyner kentlerde ikamet eden yaklaşık 3.000 öğretmen ve diğer personelimizin görev yaptıkları okul/kurumlara taşıma yoluyla ulaştırılmasını sağladık.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Türkiye'nin her geçen gün büyümesi ve kalkınması, iş gücü piyasasını derinden etkilemekte ve nitelikli insan kaynağına olan ihtiyacı nicelik ve nitelik olarak artırmaktadır. İş gücü piyasasının bu ihtiyacını karşılamak amacıyla güçlü ve etkin eğitim-istihdam-üretim bağının kurulması, mesleki eğitimin; bireylerin ve iş gücü piyasasının ihtiyaçlarına doğru ve hızlı cevap verebilecek şekilde geliştirilmesi bir ihtiyaçtır. Bu bilinçle ülkemizin, Türkiye Yüzyılı vizyonu çerçevesinde yüksek gelir düzeyine sahip ekonomiler arasında hak ettiği yeri alabilmesi için mesleki eğitimi orta ve uzun vadeli politikalar doğrultusunda geliştirmek, mesleki eğitim yoluyla nitelikli insan kaynağını yetiştirerek bu potansiyelin istihdama nitelikli katılımını sağlamak için var gücümüzle çalışmaktayız.

Eğitim verdiğimiz tüm alanlarda mesleki eğitimin en önemli paydaşları olan meslek kuruluşları ve ilgili sektörlerde faaliyet gösteren öncü işletmelerle güçlü ve kapsamlı iş birlikleri kurarak, eğitim-istihdam-üretim bağlantısını güçlendiriyoruz. Bu çerçevede öğrencilerimizin gerçek üretim ortamını deneyimlemelerini ve yaparak/üreterek öğrenmelerini sağlamak amacıyla okullarımızın döner sermaye işletmelerindeki üretim faaliyetlerini destekliyoruz. Üretimin artırılması hedefimiz doğrultusunda, mesleki eğitim kurumlarında döner sermaye faaliyetlerini çeşitlendirerek eğitimi yapılan her alanda daha fazla öğrencinin öğretmenleriyle birlikte mesleki becerilerini geliştirmelerine zemin oluşturuyoruz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Mesleki ve teknik ortaöğretim programlarında, öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerini geliştirecek, meslek alanlarındaki yeni teknolojilere uyumlarını artıracak ders ve kazanımlara yer veriyoruz. Ayrıca öğrencilerin ilgi ve tercihleri ile sektörün beklentilerini karşılayacak şekilde seçmeli meslek dersleri ve sertifika programlarını uygulamaya koyuyor, mesleki eğitim kurumlarında savunma sanayi, siber güvenlik, robotik uygulamalar gibi sektörlerle yönelik ders ve kazanımları da programlarımıza dâhil ediyoruz. Yapay zekâ, sanal ve artırılmış gerçeklik sistemleri gibi eğitim teknolojisi modellerinin, eğitim öğretim faaliyetlerinde kullanılmasına ve eğitim ortamlarının dijital teknolojilerle güçlendirilmesine yönelik iyileştirme çalışmalarına da ayrıca devam ediyoruz.

Mesleki eğitimde 1.012 okulumuzun sektörle ilişkisini kurduk ve toplam 1.854 protokol kapsamında öğretmenlerimizin iş başında hizmet içi eğitimi, öğrencilerimize işletmelerde mesleki eğitim ve staj imkânı sunulması ve mezunların sektörde istihdamına öncelik verilmesi hususları başta olmak üzere birçok alanda etkili çalışmalar yürütüyoruz.

Bilgi ve iletişim çağında yerli ve millî otomobil, uçak, gemi, uydu, robot ve diğer sistemleri üreten bir Türkiye hedefi doğrultusunda bilimsel ve analitik düşünen, edindiği bilgiyi beceriye ve ürüne dönüştürebilen, girişimci, rekabet edebilme

gücüne sahip bireyler yetiştirmek şüphesiz en önemli görevlerimiz arasında yer almaktadır. Bu amaç kapsamında MEB Robot Yarışması'nın 15'incisini Bursa'da gerçekleştirdik. Millî teknoloji hamlemizin gerçekleştirilmesini temel hedef olarak benimseyen TEKNOFEST Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivalinde öğrencilerimizin ortaya koymuş oldukları ürünler ve 4.639'u tescil edilen patent/faydalı model/tasarım/marka gurur kaynağımız olmuştur.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Mesleki eğitimi geliştirmek için attığımız en önemli adımlardan biri de iş gücü piyasasının kalfa ve usta ihtiyacını karşılamada önemli bir rol oynayan mesleki eğitim merkezlerinin güçlendirilmesi olmuştur. Bilindiği üzere bu çerçevede yüce Meclisimizin takdiriyle 2016 yılında mesleki eğitim merkezleri zorunlu eğitim kapsamına alınarak ortaöğretim kurumu statüsüne kavuşmuştur.

Deprem felaketinin yaralarını sarmak için mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarımız seferber olmuş, sahip oldukları üretim kapasitesini devreye sokarak konaklamadan beslenme ihtiyacına, hijyen malzemesinden konteynere, ısınma ihtiyacından enerji istasyonlarına kadar bölgenin temel ihtiyaçlarının karşılanmasına destek vermiştir.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Ülkemizin ekonomik olarak kalkınmasında enerji, savunma, teknoloji gibi kritik öneme sahip sektörlerde inovasyondan imalata, yapay zekâdan siber güvenliğe kadar pek çok alanda ihtiyaç duyulan nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi ve eğitim ile istihdam ilişkisinin sağlanması bağlamında organize sanayi bölgeleri içinde ve dışında bulunan 260 özel mesleki ve teknik Anadolu lisesinde öğrenim gören öğrencilerimize eğitim ve öğretim desteği sağlıyoruz. 25 farklı alanda mesleki eğitime devam eden öğrencilerimizi desteklemek adına bütçemizden 3 milyar 80 milyon TL kaynak ayırdık.

Dün olduğu gibi bugün de mesleki ve teknik eğitimin paydaşlarıyla iş birliği içinde ulusal ve uluslararası mesleki yeterliliğe ve değerlere, ahilik kültürüne ve meslek ahlakına sahip, yenilikçi, girişimci, üretken, ekonomiye değer katan ehil iş gücü yetiştirilmesi için gerekli adımları kararlılıkla atacağız.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren 104 güzel sanatlar lisesi ile 100 spor lisesi bulunmaktadır. Spor liselerinde 40 okulda 31 branşta tematik uygulama bulunmakta olup bu okullarımızda en çok uygulanan branşlar atletizm, futbol, güreş ve voleybol alanlarıdır. Tematik branşlarda en fazla öğrenci futbol, voleybol ve atletizm alanlarındadır. Spor liselerini tematik hale getirip, çocuklarımızın akademik eğitimlerini aksatmadan yetenekli olduğu sportif branşlarda erken yaşlardan itibaren eğitim almalarını sağlamaya çalışıyoruz.

Spor liselerinde yeterli fiziksel ve eğitsel altyapı oluşturularak öğrencilerin spor aktivitelerine erişimlerinin sağlanması, sporun tabana yayılması ve yetenekli öğrencilerin keşfedilmesi, beden eğitimi ve spor alanında ihtiyaç duyulan alanlar için nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, gençlik ve spor alanındaki hizmet ve faaliyetlerde iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Futbol Federasyonu, Türkiye Voleybol Federasyonu ve Türkiye Tenis Federasyonu ile protokoller imzalanmış olup bu kurumlarla ortak çalışmalar yürütmekteyiz.

Görsel sanatlar, tiyatro, müzik, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği alanlarında eğitim veren güzel sanatlar liselerimizde; farklı disiplinleri birlikte kullanıp yorumlayabilecek, teorik ve pratik altyapıya uygun yöntem geliştirilebilecek ve özgün sanatsal çalışmalar üretebilecek bireyler yetiştirmek amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi ile imzaladığımız protokoller doğrultusunda çalışmalarımıza devam ediyoruz. Tıpkı spor liselerinde olduğu gibi sanat liselerinde de çocuklarımızın erken yaştan itibaren eğitim almaya başlamalarını temin etmek üzere, müzik ilkokulu açmayı planlıyoruz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Depremlerden sonra ivedilikle harekete geçtik ve olağanüstü hâl ilan edilen illerimiz için öğretmen görevlendirmeleri yaptık. Bununla birlikte Bakanlığımıza bağlı olarak görev yapan sözleşmeli/kadrolu öğretmenlerin yer değiştirme duyurusu kapsamında 4 bin 391 öğretmenin atama işlemlerini istekleri doğrultusunda norm kadro durumuna bakmaksızın il millî eğitim müdürlükleri emrine gerçekleştirdik. Duyuru kapsamında tamamlanan atama işlemlerinin ardından deprem bölgesinde görev yapan ve sağlık mazeretini sağlık kurulu raporu ile belgelendirenlerin atamalarını da talep ettikleri ilde alanında ihtiyaç bulunan ilçe millî eğitim müdürlüğü emrine yaptık. Ataması gerçekleştirilen öğretmenlerden ayrıldıkları illere geri dönmek isteyen öğretmenlerimizin de taleplerini yerine getirdik.

Depremlerden ağır derecede etkilenen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde görev yapan kadrolu öğretmenlerin, 2023 yılı yaz döneminde yapılmış olan il içi isteğe bağlı yer değiştirme işleminden bağımsız olarak 3 bin 301 öğretmenimizin de il içerisinde isteğe bağlı yer değişikliği işlemlerini gerçekleştirdik. Ayrıca bu 4 ille birlikte Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde görev yapan kadrolu öğretmenlerimizden 1.618'inin iller arası isteğe bağlı yer değişikliği işlemini hiçbir başvuru şartı aramaksızın yaptık. 2023 Mart sözleşmeli öğretmenlik atamasında ataması gerçekleştirilen 45 bin öğretmenden 21 bin 569'unu deprem bölgesinde bulunan illere atadık. Anılan illerde görev yapan öğretmenlerden eşi veya çocuğu vefat edenler, kendisinin/eşinin anne veya babası vefat edenler ile deprem esnasında ikamet ettikleri binanın orta veya ağır hasar aldığı ya da yıkıldığını belgelendiren 1.544 öğretmenimizin yer değişikliğini gerçekleştirdik.

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nde yaptığımız düzenleme ile Bakanlığımız kadrolarında 16.06.2023 tarihinden önce göreve başlayan öğretmenleri zorunlu çalışma yükümlülüğünden muaf tuttuk. Ayrıca aynı düzenleme ile Bakanlığımız kadrolarında öğretmen olarak görev yapanlardan Bakanlığımıza atanmadan önce Türk Eğitim Sisteminde Çocuklar İçin Kapsayıcı Eğitimin Desteklenmesi Projesi'nde (PIKTES) görev yapmış olanların bu kapsamda geçirdikleri sürelerle hizmet puanı verilmesini sağladık.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Anayasamızın 24. Maddesi başta olmak üzere, ilgili mevzuat uyarınca güvence altına alınan din eğitimi ve öğretimi de okullarımızda titizlikle çalışılan konulardan bir diğeridir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde dini ve ahlaki kavram ve değerler öğrencilerimize bilimsel bir yaklaşımla verilmektedir.

İlköğretim ve ortaöğretim kademeleri ile imam hatip okullarımız, liseye ve üniversitelerin bütün bölümlerine öğrenci yetiştiren, eğitim içeriği, özgünlüğü ve çeşitliliği ile markalaşmış ve ülkemizin telif bir eğitim modeli olmuştur. İmam hatip okullarımızda 21. yüzyıl becerileri bağlamında öğrencilerin ilgi, kabiliyet ve kariyer hedeflerine göre program çeşitliliği uygulanarak temel İslam bilimleri ile birlikte fen ve sosyal bilimler, yabancı diller, musiki, spor, geleneksel ve çağdaş görsel sanatlar, hafızlık, çocuk gelişimi ve eğitimi, teknoloji proje ve programları uygulanmaktadır.

Uluslararası Anadolu imam hatip lisesi programı, ülkemizin din eğitimi tecrübesinin Türkiye’den dünyaya açılan uluslararası boyutu olmaya devam etmektedir. Belirlenen Anadolu imam hatip liselerinde açılan yabancı dil hazırlık sınıfları ile öğrencilere Arapça, İngilizce, Almanca, İspanyolca, Rusça, Çince, Fransızca, Farsça, İtalyanca ve Japonca dillerini öğrenme imkânı sunuyoruz. Hazırlık sınıfı uygulayan okullarımız arasında 10 dilde, uluslararası Anadolu imam hatip liselerinde öğrenim gören 92 ülkeden yabancı öğrencilerin Türkçe yarıştığı “Türkiye Münazaraları” ile öğrencilerimizin öğrendikleri yabancı dili etkin kullanmalarını sağlamaktayız. İmam hatip ortaokullarımızda ise Arapça ve İngilizce “Yoğunlaştırılmış Dil Programı”nı 544 okulumuzda uyguluyoruz.

6 Şubat depremlerinin ardından başlattığımız “Eğitimde Tek Yürek Programı” kapsamında 70 ildeki 952 gönüllü Anadolu imam hatip liseleri ve imam hatip ortaokullarını, depremden etkilenen 11 ilimizdeki 876 okulumuz ile paydaş yaptık. Gönüllü okullarımızın desteği ile bölgeye ısınma, barınma, kuru gıda, kişisel hijyen ve temizlik, kırtasiye ve giyim yardımları ulaştırdık. Ayrıca Ramazan ayında iftar çadırları kurarak kumanya paketleri dağıttık, fitre ve zekât gibi nakdî yardımları ihtiyaç sahiplerine ulaştırdık, imkânı olan okullar arasında çevrim içi derslerle

sınavlara hazırlık programları yürüttük. Program kapsamında bölgedeki yaklaşık 263 bin öğrenci ile 10 bin idareci ve öğretmene ulaştık. 2023-2024 eğitim öğretim yılında da akademik, sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal çalışmalarla programa devam edilecektir.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Öğretmen, her türlü gelişmeye, imkâna ve teknolojik ilerlemeye rağmen yerine bir şey ikame edilemeyen yüce bir değerdir. Bundan dolayıdır ki Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılı olan Türkiye Yüzyılı'nda vatan evlatlarını yarınlara hazırlayacak, onlara rehberlik edecek, onların hayatına dokunacak ve medeniyet tasavvurumuzu maarif davamızla şekillendirecek olan yine öğretmenlerdir. Millî Eğitim Bakanlığı olarak öğretmenlerimizin her anlamda destekleyicisi olacağımız gibi istişare kültürüyle şekillenen, öğretmenin saha tecrübesiyle kendini revize eden bir maarif anlayışının da güçlü bir takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Eğitime dair altyapı sorunlarının önemli oranda çözüldüğü günümüzde eğitimin kalitesi daha da önemli hâle gelmiştir. Bu anlamda okulların başarısı açısından kritik öneme sahip öğretmenlerin; nasıl yetiştirildikleri, mesleğe nasıl kabul edildikleri, adaylık sürecini nasıl geçirdikleri ve mesleki gelişimlerini sağlayacak mesleki gelişim faaliyetlerinin etkililiği gibi birbiriyle ilişkili tüm aşamaların gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi gerekmektedir. Bunun için Bakanlığımızın ihtiyaçlarını gözeten ve gerekli eğitimleri verebilecek insan kaynağına sahip Millî Eğitim Akademisinin kurulması önemli bir yenilik olacaktır. Diğer taraftan görev başındaki öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimi için merkezi ve mahalli kurumsal kapasite güçlendirilerek iş birliğine dayalı, planlı, erişilebilir, sürdürülebilir, izlenebilir ve mesleki uygulamalar ile bütünleşik bir model geliştireceğiz.

Hedeflediğimiz yüksek nitelikli öğretmen yetiştirme sistemine erişebilmek için önemli politikalardan biri de tüm paydaşlar için yol gösterici nitelikte standartların oluşturulmasıdır. Bu kapsamda öğretmenlerin sahip olması gereken bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade eden “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” büyük bir öneme sahiptir.

Söz konusu yeterlikleri ihtiyaçlar doğrultusunda güncelleyerek öğretmen yetiştirme sürecinin iyileştirilmesinde referans olma yönünü güçlendireceğiz. Bu doğrultuda yükseköğretim programlarında öğrencilerin yetiştirilmesi, mesleğe kabul, adaylık, kariyer gelişimi ve mesleki gelişim ile “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” ilişkisini tesis edeceğiz.

14 Şubat 2022 tarihinde yürürlüğe giren Öğretmenlik Meslek Kanunu’na yönelik Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararını da dikkate alarak mesleği taçlandırarak, mesleğin niteliğini ve toplumsal statüsünü güçlendirecek şekilde gerekli hazırlıkları yaparak kanun teklifini yüce Meclisimize arz edeceğiz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Örgün eğitimin yanında tüm vatandaşlarımıza erişebilmenin etkin bir yolu olan yaygın eğitimi de ayrıca önemsiyoruz. Bu kapsamda Türkiye’nin tüm il ve ilçelerinde resmî 1.001 halk eğitimi merkezi ve 31 olgunlaşma enstitüsü olmak üzere toplam 1.032 yaygın eğitim kurumumuz ile faaliyetlere devam ediyoruz. Bu kurumlarımızda gerçekleştirdiğimiz kurs programlarımızı istihdamı destekleyecek şekilde güncelledik. 2023 yılı Ekim ayı itibarıyla 10 milyon 716 bin 354 vatandaşımızın yaygın eğitim imkânlarından yararlanmasını sağladık.

Depremlerden etkilenen 11 ilimizde bulunan hayat boyu öğrenme kurumlarında 13 Mart 2023 tarihinden itibaren toplam 90.403 kurs açtık ve bu kurslarda 1 milyon 257 bin 382 kursiyere eğitim verdik. Deprem bölgesinde açılan destek ve koordinasyon merkezlerimizde üretim atölyeleri de dâhil olmak üzere kursiyerlerin üretime yönelik olarak kurslara katılımını sağladık.

Hayat boyu öğrenmede özellikle kadınlara öncelik tanıyarak 2023 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla 6 milyon 844 bin 18 kadın kursiyere ulaştık. Kadınlarımızın dijital okuryazarlık ve dijital pazarlama yönündeki becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yaptık.

Uzaktan öğrenme teknolojileri yoluyla zamandan ve mekândan bağımsız olarak hayat boyu öğrenme imkânlarına vatandaşlarımızın erişimlerini sağlamak amacıyla Halk Eğitimi Merkezleri Bilişim Ağı (HEMBA) platformunu vatandaşlarımızın kullanımına sunduk. Yaygın eğitim içeriklerini elektronik ortama taşıdığımız HEMBA'da bugüne kadar 108 farklı uzaktan öğrenme kurs programı sunulmuş ve bu programlara 493.675 kursiyer katılmıştır.

Toplumun temeli olan güçlü ve sağlıklı aile yapısının korunmasını, toplumsal ve manevi değerlerin geliştirilmesini, bireylerin sağlıklı gelişimini önemsiyoruz. Bu kapsamda başlatmış olduğumuz Aile Okulu Projesi ile ülke genelinde aile eğitimlerine devam ediyoruz. 2024 yılında da aile okulu alanı altında yer alan kurs programlarımızı vatandaşlarımızın ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda geliştirmeyi ve bu yolla daha fazla aileye ulaşmayı hedeflemekteyiz.

Geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş el sanatlarını gelecek kuşaklara aktarmak, kültürel geçmişimiz ile geleceğimiz arasında bir köprü vazifesi kurulmasını sağlamak oldukça önemlidir. Yaygın eğitim kapsamında verilen bu kurslarla unutulmaya yüz tutmuş geleneksel el sanatlarını, yaygınlaştırmak, öğretmek, yaşatmak ve icra eden ustalara sahip çıkarak yeni nesillere aktarmayı öncelikli amaçlarımız arasında görüyoruz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Eğitim öğretim sürecinin en önemli boyutlarından biri olan ölçme ve değerlendirme sürecini de sonuç odaklı sistemden süreç odaklı sisteme geçişi hedefleyen yeni bir bakış açısıyla tasarladık. Bu kapsamda Bakanlığımız tarihinde bir ilk olan Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ni hayata geçirdik.

Sınıf içi ölçme/okul sınavları, izleme araştırmaları, merkezi sınavlar ve ölçme değerlendirme merkezleri olmak üzere dört temel esas üzerine oturtulan Yönetmeliğe göre artık okullarda sınav haftası uygulaması ile ülke il/ilçe ve okul genelinde ortak

yazılı sınavlar yapılabilir. Uygulamalı sınavlar hariç, öğretmenlerimizin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere birden fazla şubede okutulan derslerin sınavlarının ortak yapılması esas olacaktır. Ortak yazılı sınavlar okullarda öğretmenlerimiz tarafından uygulanıp değerlendirilecektir.

Her sınavdan sonra öğrencilerin eksikliklerinin tespiti için sınav analizleri gerçekleştirilecektir. Konu ve kazanım eksikliği görülen öğrencilerin durumları, ders öğretmeni ve eğitim kurumunu sınıf/alan zümreleri tarafından yeniden değerlendirilerek sınıf içi telafi uygulamaları yapılacaktır. Türkçe/Türk dili ve edebiyatı ile yabancı dil derslerinin sınavları; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçmek için yazılı ve uygulamalı olarak yapılacaktır.

Türkiye'deki yabancı dil eğitim kalitesini uluslararası standartlara uygun bir şekilde bilimsel veriler ışığında geliştirmeyi amaçlıyoruz. Bu kapsamda Bakanlığımızın öğretim programlarında kullanılan uluslararası dil yeterlik çerçevesi olan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin öğretim ve değerlendirme sürecinde daha etkili uygulanması için yabancı dil öğretmenlerine eğitimler vermekteyiz.

Okul öncesi ve ilköğretim kademesinde öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimi sürekli takip edilecektir. Öğrencilerin gelişim düzeyleri, öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilen bireysel ve grupta yapılan etkinliklere katılım gözlem formları, oyun temelli değerlendirmeler ve verilen görevleri yerine getirme amaçlı ölçme araçları ile takip edilecektir. Böylece, ilköğretim 4. sınıflarda yazılı sınav saati uygulaması yapılmayacaktır. 4. sınıflarda öğrenci notları öğrenci gelişim dosyasına göre verilecektir. Öğretmenler tarafından ünite/tema ve/veya konu sonlarında öğrenciye geri bildirim vermek amacıyla kısa süreli sınavlar yapılabilir. Burada bilinmesi gereken bir ayrıntı vardır. O da bu sınavların notla değerlendirilmeyecek olmasıdır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Bakanlığımızın yurt dışı eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili çalışmalarından da kısaca bahsetmek isterim.

Bakanlık olarak ülkemizin dış politika hedefleri ile uyumlu eğitim diplomasisi faaliyetlerini yürütmek, uluslararası iş birliğinden en üst düzeyde faydalanmak, dünyada eğitim alanındaki gelişmeleri takip etmek, ülkemizin birikim ve tecrübelerini diğer ülkelerle paylaşmak, yaptığımız çalışmaların uluslararası alanda görünürlüğünü artırmak, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın eğitim çağındaki çocuklarının ülkemizle bağlarını korumak, Türkçe ve Türk kültürüne dair eğitim ihtiyaçlarını karşılamak temel önceliklerimiz arasındadır. Bu amaç doğrultusunda 63 ülkede 60'ı eğitim müşavirliği ve 31'i eğitim ataşeliği olmak üzere toplam 91 temsilciliğimiz; yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın çocuklarının devam ettiği 16 ilkokul, 15 ortaokul, 7 imam hatip ortaokulu, 9 Anadolu imam hatip lisesi, 13 Anadolu lisesi, 2 çok programlı Anadolu lisesi, 1 Anadolu kız meslek lisesi, 2 Türkiye Türkçesi Öğretim Merkezi (TÖMER) olmak üzere toplam 65 kurumumuzla yurt dışında eğitim ve öğretim faaliyetlerimize devam ediyoruz.

Bakanlığımıza bağlı resmi ve özel okullar ile yabancı ülkelerde bulunan, aynı seviyede ve türde olan okullar arasında iletişim ve işbirliği köprüsü kurmak amacıyla başlatılan "Uluslararası Kardeş Okul Uygulaması"na geliştirilerek devam edilmekte olup bu kapsamda ülkemiz okulları ile 65 farklı ülkeden 867 okul, kardeş okul olarak eşleştirilmiştir.

Hâlihazırda 32 ülkede 1.668 görevli öğretmen ve Türk dilinin öğretilmesi amacıyla yurt dışında bulunan üniversitelerin Türkoloji kürsülerinde/yabancı dil bölümlerinde veya Büyükelçiliklerimiz/ Başkonsolosluklarımız nezdinde açılan Türk kültür merkezlerinde 41 ülkede 134 okutman bulunmaktadır. Ayrıca bahse konu okul ve kurumlarımızda toplam 11.517 öğrencimiz öğrenim görmektedir.

2024 yılında da güçlü bir eğitim diplomasisi ile uluslararası iş birliklerini geliştirmek, daha fazla vatandaşımıza ulaşmak ve dünya üzerindeki etkinliğimizi artırmak amacıyla yurtdışı teşkilatımızın kurumsal kapasitesini geliştirmeye devam ederken eğitim diplomasisi alanında görev yapan diğer kurumlarımızla işbirliklerimizi artırarak ülkemizin uluslararası eğitim alanındaki görünürlüğünü pekiştirecek çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Bilindiği üzere, ülkemizin eğitim alanında sahip olduğu birikimi insanlığın hizmetine sunmak ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına; yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek amacıyla 2016 yılında Türkiye Maarif Vakfını kurduk. Vakıf, Bakanlığımızın faaliyet gösterdiği okul ve kurum bulunmayan ülkeler başta olmak üzere dünya genelinde yurt dışındaki vatandaşlarımızın çocuklarının eğitim ve öğretim ihtiyacını gidererek, ana vatanlarıyla bağlarını sağlamlaştırma yönünde önemli bir görev ifa etmektedir. Aynı zamanda diğer ülke vatandaşlarının öğrenim görebildiği uluslararası standartlarda eğitim vermektedir. Bugün itibarıyla Türkiye Maarif Vakfı; 107 ülke ile resmî temas sağlamış olup, 52 ülkede 23 eğitim merkezi, 2 Türkiye araştırmaları merkezi, 1 üniversite, 441 okul, 37 yurt ve toplam 51.289 öğrenci ile eğitim ve öğretim hizmetlerini sürdürmektedir.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Ülkemizin insan kaynağının niteliğinin artırılması, ülkemizin kalkınması, müreffeh ve demokratik bir ülke olarak ayakları üzerinde dim dik durabilmesi için yadsınamaz bir öneme sahiptir. Bu büyümenin sürdürülebilir olması için özellikle lisansüstü eğitim mezun sayısının artırılmasına ihtiyacımız var. Lisansüstü eğitim mezun sayısının artması sadece yükseköğretim kurumlarının öğretim üyesi ihtiyacını karşılamak için değil, ayrıca sanayinin Ar-Ge çalışmalarını yürütebilmesi ve Türkiye'nin rekabet gücü için de oldukça kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle 1416 sayılı Kanun kapsamında ülkemizin yetişmiş insan kaynağı ihtiyacını karşılamak amacıyla Bakanlığımız tarafından üniversiteler ve bazı kamu kurumları adına yurt dışına yüksek lisans ve doktora öğrenimi görmek üzere öğrenci göndermekteyiz.

Programın kapsamı, içeriği ve imkânlarında önemli iyileşmeler yaptık. Türkiye'nin kalkınma hamlesine katkı verecek enerji, savunma, havacılık, siber güvenlik, yapay zekâ, ilaç ve aşı çalışmaları gibi stratejik konular belirledik. Ayrıca Devletimizin dış

politika önceliklerine göre öğrenci gönderilen ülke yelpazesini genişlettik. Avrupa ve Amerika'nın yanı sıra Hindistan, Malezya, Brezilya, Güney Afrika, Tunus, Azerbaycan gibi stratejik ilişkilerimizin olduğu 50'den fazla ülke ve bölgeyi de listeye ekledik. Dünya genelindeki enflasyon sorununu göz önünde bulundurarak öğrencilere ödenecek burs tutarlarında ülkelerin yıllık enflasyon oranları ile yerel para biriminde yaşanan kur artışları dâhilinde ülkelere göre %92'lere varan oranlarda artış sağladık. Yapılacak bu ödemeler için bütçemizde bu sene 2 milyar 210 milyon TL kaynak ayrıldı. Hâlihazırda 123 üniversite ve 39 kamu kurumu adına 47 farklı ülkede 3.201 öğrencimiz Bakanlığımız bursundan faydalanmaktadır.

Cumhuriyetimizin kurulduğu yıllardan itibaren başarıyla sürdürdüğümüz bu programdan mezun olan bursiyerlerimiz, yurda dönüşlerinde üniversitelerimizde bilim insanı olarak hizmet vermekle birlikte adına gönderildikleri kamu kurum ve kuruluşlarında da önemli pozisyonlarda görev yapmaktadır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

2022 yılı Bakanlığımız Kesin Hesap verilerinden kısaca bahsetmek isterim.

Bakanlığımıza 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 189 milyar 10 milyon 851 bin TL ödenek tahsis edilmiştir.

2022 yıl sonu itibarıyla;

- 185 milyar 2 milyon 899 bin 587 TL'si personel giderleri,
- 28 milyar 873 milyon 68 bin 793 TL'si sosyal güvenlik kurumuna devlet giderleri,
- 35 milyar 57 milyon 876 bin 621 TL'si mal ve hizmet alım giderleri,
- 8 milyar 584 milyon 100 bin 618 TL'si cari giderler,
- 23 milyar 472 milyon 423 bin 104 TL'si sermaye giderleri,
- 2 milyar 690 milyon 936 bin 298 TL'si sermaye transferleri

olmak üzere toplam 283 milyar 681 milyon 305 bin 21 TL harcama yapılmıştır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Yükseköğretimde son yıllarda yaşanan niceliksel büyüme ile başta yükseköğretime erişim olmak üzere birçok alanda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında 129 devlet, 75 vakıf üniversitesi, 4 vakıf meslek yüksekokulu ve Millî Savunma Üniversitesi ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumunda yaklaşık 7 milyon öğrenci öğrenim görmüştür. Türk yükseköğretimi bu öğrenci sayısı ile Avrupa yükseköğretim alanında en çok öğrenciye hizmet veren bir sistem konumundadır.

1984 yılında 20.333 olan toplam öğretim elemanı sayısı 2022-2023 eğitim öğretim yılında 184.566'ya yükselmiştir. Öğretim üyesi sayısında da benzer bir durum söz konusudur. 1984 yılına 6.826 olan öğretim üyesi sayısı 2022-2023 eğitim öğretim yılında 100.958'e yükselmiştir. Öğretim üyelerinin toplam öğretim elemanları içindeki payı ise 1984 yılında %33,57 iken 2022-2023 eğitim öğretim yılında %54,7'ye yükselmiştir. Bu veriler ülkemizde yükseköğretim sisteminin; bir taraftan öğrenci sayısı itibarıyla büyüdüğünü, bir taraftan da doktoralı akademisyen yetiştirdiğini ve yetişen akademisyenlerin yükseköğretim kurumlarında istihdam edildiğini ortaya koymaktadır.

2022-2023 eğitim öğretim yılında toplam öğretim elemanlarının %46,17'si (85.220) kadın, %53,82'si (99.346) ise erkektir. Profesör unvanına sahip öğretim üyelerin 1/3'ü kadındır.

2003 yılında kadın öğretim elemanı sayısı toplam öğretim elemanı sayısının yüzde 37'si iken bugün bu oran yüzde 46'ya yükselmiştir. 2003'te araştırma görevlisinin yüzde 42'si kadın iken bugün bu oran yüzde 53'e ulaşmıştır. Araştırma görevlilerinin sayısındaki artış ilerleyen dönemde yükseköğretim sistemimizdeki öğretim üyesi sayısını da artıracaktır.

Türk yükseköğretiminde misyon farklılaşması ve ihtisaslaşma alanında son yıllarda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. 2016 yılında Yükseköğretim Kurulu tarafından hayata geçirilen Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Programı ile 25 devlet üniversitesinin genel ve geleneksel (eğitim ve araştırma)

çalışmaları dışında, bölgelerin kendi dinamikleri ile hazırlayıp sundukları projeler doğrultusunda bölgesel kalkınma odaklı misyonlar edinmeleri sağlanmıştır. Araştırma Odaklı Misyon Farklılaşması Programı kapsamında ise 2017-2021 yıllarında 16 devlet üniversitesi desteklenmiş, 2021 yılında ise program revize edilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, ilk kez vakıf üniversiteleri de kapsama dâhil edilmek suretiyle araştırma üniversitelerinin sayısı 23'e çıkarılmıştır.

Sürdürülebilir ve İklim Dostu Kampüs uygulaması ile ilk etapta Yükseköğretim Kurulu tarafından 11 pilot üniversite belirlenmiş ve üniversitelerimizin sürdürülebilir, enerji verimli, doğa dostu, sıfır atıklı ve çevreye asgari düzeyde etki eden kampüslere sahip olması hedeflenmiştir.

Son iki yılda birçok üniversitemizde yapay zekâ alanında lisans ve lisansüstü programlar açılmıştır. Türkiye'de ilk defa Boğaziçi Üniversitesi bünyesinde Veri Bilimi ve Yapay Zekâ Enstitüsü kurulmuştur. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisiyle ortak yürütülen proje kapsamında dört üniversitede kurulan siber güvenlik meslek yüksekokullarına 2023 yılında öğrenci alınmaya başlanmıştır.

Yükseköğretim Kurulu uluslararasılaşmayı bir stratejik hedef olarak benimsemiştir ve bu hususta üniversiteleri teşvik etmektedir. UNESCO verilerine göre 2019 yılından itibaren Türkiye, dünyada en fazla uluslararası öğrencinin bulunduğu ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. Üniversitelerimizde öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı 2013'te 43.251 iken 2023 Ocak ayı itibarıyla 310 bine ulaşmıştır. Bu durum yükseköğretimimizin yıldan yıla daha cazip bir çekim merkezi olduğunu ortaya koymaktadır.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Türk yükseköğretiminde kalite güvencesi sistemini yapılandırmak ve güçlendirmek amacıyla 2017 yılında idari-mali özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir üst kurul olarak kurulan Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK), Bologna sürecinin tamamlayıcı unsuru olarak mezunların yeterliliklerinin güvence altına alınmasını hedefleyen Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergeleri (ESG) ile uyumlu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

YÖKAK'ın çalışma alanları; yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirme süreçlerinin gerçekleştirilmesi, program akreditasyonu kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve tanınması ile kalite güvencesi kültürünün yaygınlaştırılması ve içselleştirilmesi olarak üç kategori altında toplanmaktadır.

YÖKAK'ın birçok uluslararası çatı kuruluş üyeliklerine ek olarak, Avrupa Kalite Güvencesi Kaydı üyeliğini gerçekleştirmiş ve Türk yükseköğretim sisteminin kalite güvencesi alanında Avrupa yükseköğretim alanına tam entegrasyonu sağlamıştır. 2023 yılından başlayarak Avrupa Kalite Güvencesi Kaydı veri tabanında üniversitelerimizin dış değerlendirme ve akreditasyon raporları yayımlanmaya başlamıştır.

YÖKAK, 2023 yılı itibarıyla hâlihazırda 189 yükseköğretim kurumunun kurumsal dış değerlendirmesini tamamlamış 145 yükseköğretim kurumuna yönelik izleme faaliyetlerini gerçekleştirmiş ve 53 yükseköğretim kurumunu Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında akredite etmiştir. 2027 yılına kadar tüm yükseköğretim kurumlarımızın Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında değerlendirilmesinin tamamlanması planlanmıştır.

YÖKAK dış değerlendirme çalışmaları gerçekleştiren ulusal kuruluşların yetkilendirilmesi ve uluslararası kuruluşların tanınması görevi kapsamında, program akreditasyonu çalışmaları yürüten 24 ulusal akreditasyon kuruluşuna yetki vermiş ve 13 uluslararası akreditasyon kuruluşunu tanımıştır.

YÖKAK'ın 2024 yılı hedefleri arasında başta KKTC ve kültür coğrafyamız olmak üzere dünya genelinde yükseköğretimde kalite kültürümüzü görünür kılmak için uluslararası kurumsal akreditasyon programı çalışmalarının başlatılması bulunmaktadır.

Türk yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerle eğitim alan gençlerimiz, milletine ve tüm dünyaya yararlı bireyler olarak katkı vereceklerdir.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Burada değinmek istediğim bir diğer husus da Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Başkanlığımızın çalışmalarıdır.

ÖSYM tek ve çift yıllarda değışmek üzere, her yıl yaklaşık 13 milyon adaya 55 sınav gerçekleştiren bir kurumdur. Bu sınavlar dışında yine her yıl farklı kurumlar için yaklaşık olarak 30 yerleştirme işlemi gerçekleştirmektedir.

6 Şubat tarihinde meydana gelen depremler sebebiyle, afet bölgesi ilan edilen il ve ilçelerden Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS), Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) ve Dikey Geçiş Sınavına (DGS) başvuru yapan adaylar ile bugüne kadar yapılan sınavlarda şehit eşi, şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ile gazi çocuklarından yaklaşık 3 milyon adaya ücretsiz sınav başvurusu ile sınav tercihi ve yerleştirme hizmeti verilmiştir. Afet bölgesinde dönemsel olarak gerçekleştirdiğimiz ücretsiz sınav uygulaması; şehit eşi, şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ile gazi çocuklarına süreklilik arz etmektedir.

ÖSYM, 2024 yılında da sınav takvimi çerçevesinde hizmetlerini ifa ederken, elektronik sınav uygulaması yapılan yabancı dil ve elektronik sınav merkezi sayısını arttırıp hizmet ağını genişletme çalışmalarına devam edecektir. Bu doğrultuda, Ankara Esenboğa e-Sınav Merkezinde, aynı anda 5 bin aday elektronik sınava girebilmektedir. Ankara Esenboğa e-Sınav Merkezi aday kapasitesiyle dünyanın en büyük elektronik sınav merkezlerinden biri hâline gelmiştir. E-Sınav hizmetinden faydalanmak isteyen adayların ulaşılabilirliğini kolaylaştırmak amacıyla, Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana illerinde e-Sınav merkezleri açılmıştır. E-Sınav uygulaması yapılan bu illerimizde hizmetlerin daha iyi sunulması ve bu sınavlardan daha fazla kişinin yararlanmasına imkân sağlayacak kapasite artırımlarına yönelik alt yapı çalışmalarımız devam etmektedir. Bu merkezlerde 10 farklı yabancı dilde elektronik sınavlar gerçekleştirilmektedir. Bu yıl ilk defa yabancı dil sınavlarının haricinde matbaa ortamında yürütölen 2023 Eczacılık Alanında Yurt Dışı Yükseköğretim Diploma Denkliği İçin Seviye Tespit Sınavı, 2023-STs Eczacılık ve 2023 Eczacılıkta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı (EUS) sınavları elektronik ortamda başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Yeni nesil sınav projesi kapsamında dört dil becerisini (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) ölçen deneme sınavı 2023 yılında başarıyla gerçekleştirilmiş olup 2024 yılında kamu kurum ve kuruluşlarının taleplerinin karşılanması hususunda çalışmalar devam etmektedir. Sınav süreçlerinin optimizasyonu ve soru üretmede yapay zekâdan faydalanma kapsamında yeni projeleri uygulamak üzere çalışmalar da sürdürülmektedir.

2023 yılı içinde ÖSYM bünyesinde bugüne kadar yaklaşık 11 milyonu aşkın adayın katıldığı 17'si elektronik sınav olmak üzere toplam 64 oturumlu sınav gerçekleştirilmiştir. Bu sınavlarda engeli veya sağlık sorunu olan yaklaşık 33 bin 700 aday sağlık durumlarına uygun özel koşullar sağlanarak sınavlara alınmıştır. Ayrıca, Türkiye Yurt Dışından Öğrenci Kabul Sınavı (TR-YÖS) 13 yıl aradan sonra ilk defa; Ocak-Kasım aylarında olmak Türkiye'de 19 sınav merkezi ile KKTC, Tunus, Suudi Arabistan, Kırgızistan, Almanya, Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Katar, Kuveyt, Moritanya ve Rusya gibi toplam 13 farklı ülkede gerçekleştirilmiştir. Bundan sonra yılda 2 kez olmak üzere; başvuru durumuna göre Türkiye dışında çok sayıda ülkede TR-YÖS gerçekleştirilmeye devam edilecektir.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Eğitim alanında gerçekleştireceğimiz faaliyetler için 2024 yılında;

- 790 milyar 60 milyon 716 bin TL'si personel giderleri,
- 94 milyar 210 milyon 419 bin TL'si sosyal güvenlik kurumuna devlet primi giderleri,
- 79 milyar 707 milyon 141 bin TL'si mal ve hizmet alım giderlerinde kullanılmak üzere cari harcamalar,
- 25 milyar 902 milyon 262 bin TL'si devlet parasız yatılı öğrencileri, burslar ile diğer cari transferler,
- 100 milyar TL'si sermaye giderleri,
- 349 milyon 130 bin TL'si sermaye transferleri

olmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine ÖSYM'ye aktarılacak 1 milyar 900 milyon TL'lik hazine yardımı hariç toplam 1 trilyon 90 milyar 229 milyon 668 bin TL tahsis edilmiştir.

Bakanlık bütçemiz 2020 yılından itibaren harcamaların program sınıflamasına göre tasnif edildiği, harcama önceliği geliştirme konusunda karar alıcılara kamu hizmet sunumu performansına ilişkin bilgilerin sağlandığı ve bu bilgilerin kaynak tahsisi sürecinde sistematik olarak kullanıldığı program bütçe çerçevesinde hazırlanmaktadır.

2024 yılında 1 trilyon 90 milyar 229 milyon 668 bin TL tahsis edilen Millî Eğitim Bakanlığı bütçemiz kapsamında;

- Engellilerin toplumsal hayata katılımı ve özel eğitim programına 56 milyar 922 milyon 916 bin TL,
- Hayat boyu öğrenme programına 21 milyar 77 milyon 399 bin TL,
- Ölçme, seçme ve yerleştirme programına 468 milyon 3 bin TL,
- Ortaöğretim programına 331 milyar 287 milyon 777 bin TL,
- Temel eğitim programına 574 milyar 564 milyon 240 bin TL,
- Uluslararası eğitim iş birlikleri ve yurt dışı eğitim programına 11 milyar 300 milyon 859 bin TL,
- Yönetim ve destek programına 94 milyar 608 milyon 474 bin TL ödenek ayrılmıştır. Bununla birlikte;
- 345 milyar 814 milyon 782 bin TL'si Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelerin bütçesi,
- 4 milyar 692 milyon 832 bin TL'si Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı bütçesi,
- 132 milyar 990 milyon 126 bin TL'si Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu bütçesi,
- 19 milyar 709 milyon TL'si ilköğretim öğrencilerinin ücretsiz ders kitabı giderleri, taşımali ilköğretim/ortaöğretim uygulaması kapsamında öğle yemeği giderleri ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin taşıma giderleri için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak ödenek,

- 1 milyar 300 milyon TL'si okullarda kullanılacak kömür alımları için Hazine ve Maliye Bakanlığı Bütçesinde tefrik edilen ödenek,
- 25 milyar 171 milyon TL'si aday ve çıraklara ödenecek devlet katkısı için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçesinde tefrik edilen ödenek

olmak üzere toplam eğitim bütçemiz 1 trilyon 619 milyar 907 milyon 408 bin TL olarak öngörülmüştür.

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Eğitim insanı, insan da toplumu ve dünyayı değiştirir. Bu yüzdendir ki, eğitim, ülkemizin yarınını şekillendirecek en stratejik alan ve insana dair yapılacak yatırımların en değerlisidir. Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım, eğitim camiamız ve milletimiz adına; genel bütçeden en büyük payı eğitime ayırma geleneğini başlatan ve kararlı bir şekilde sürdüren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN başta olmak üzere bu sürece katkısı olan ve bize destek veren tüm kurumlara ve herkese teşekkür ediyorum. Eğitimin bizi buluşturduğu bu ortak paydayı büyütmek, özelde çocuklarımızın yararına ve genelde ise ülkemizin hayrına olacaktır. Bu itibarla, Genel Kurulumuzun da bize bu desteği vereceğine olan inancım tamdır. Bugünkü sabrınız, katkılarınız ve vereceğiniz destek için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı 2024 yılı bütçesinin öğrencilerimize, öğretmenlerimize, eğitim ailemize, velilerimize, tüm paydaşlarımıza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, değerli heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yusuf TEKİN

Millî Eğitim Bakanı

